

Osnovna šola Cankova
Cankova 27, 9261 Cankova

Vpliv glasbe na efektivnost učenja

Raziskovalna naloga s področja pedagogike

Mentorica:

Silvestra Gomboc, prof. geo. in ped.

Somentor:

Damjan Kuzma, prof. gum.

Avtorici:

Anja Madjar

Tia Baranja

Cankova, 2022

ZAHVALA

Na tem mestu, bi se radi zahvalili vsem, ki so zaupali v naju in naju spodbujali, da sva uspešno končali raziskovalno nalogo.

Iskreno se zahvaljujema mentorjema Silvestri Gomboc in Damjanu Kuzmi, ki sta naju usmerjala, nama dajala koristne nasvete in naju vodila skozi raziskovalno delo. Hvala tudi učiteljici Lei Skrivanek za pomoč pri prevodu povzetka v nemški jezik.

Zahvala gre tudi vsem, ki so bili pripravljeni sodelovati v anketi.

„Ko besedam spodleti, glasbu spregovori.“

(Shakespear)

Anja in Tia

POVZETEK

V najini raziskovalni nalogi sva raziskovali in pojasnili vpliv glasbe na efektivnost učenja ter poskušali ugotoviti posledice, ki jih glasba prinese na področju učenja. Raziskali sva tudi, kako se učitelji poslužujejo glasbe pri pouku, torej glasbo kot učni pripomoček in kakšne učinke ima poslušanje glasbe pri učencih.

V teoretičnem delu najine raziskovalne naloge, sva opisali kaj je učenje in dejavnike, ki vplivajo na učinkovitost učenja. Pregledali sva učne stile in učne strategije ter motivacijo za učenje. Opisali sva tudi kako mladi doživljamo glasbo in kakšen je pomen glasbe skozi naše življenje, vpliv glasbe na celostni razvoj posameznika, na našo duševnost, možgane in miselne procese, kako nam lahko glasba pomaga pri sproščanju in umirjanju. Raziskali sva učinke glasbe pri učenju in poučevanju ter navedli povzetke prejšnjih raziskav iz tega področja.

V empiričnem delu sva raziskovali ali učenci poslušajo glasbo ob učenju, kakšno glasbo učenci najraje poslušajo, kdaj se jim za to zdi najbolj primeren čas in ali opažajo pozitivne učinke na učenje. Želeli sva izvedeti tudi kako učitelji gledajo na to temo, zato sva tudi njih povprašale po mnenju. Raziskovali sva ali učitelji predvajajo glasbo med poukom, kdaj jo predvajajo in ali pri tem opažajo spremembe pri učencih. Pomagali sva si z anketnim vprašalnikom za učence in učitelje. Sami pa sva izvedli tudi mini eksperiment kakšne učinke prinaša poslušanje glasbe na učenje.

Ključne besede: učenje, glasba, vpliv glasbe na učenje, motivacija, efektivnost učenja

ZUSAMMENFASSUNG:

In unserer Forschungsarbeit haben wir erforscht, wie Musik die Wirksamkeit des Lernens beeinflusst und wir versuchten die Konsequenzen festzustellen, die Musik auf das Lernen hat. Wir haben erforscht, wie die Lehrer Musik als Lehrwerk beim Unterricht einsetzen und welche Wirkungen das auf Schüler hat.

Im theoretischen Teil unserer Forschungsarbeit haben wir beschrieben was Lernen ist und Faktoren, die die Wirksamkeit des Lernens beeinflussen. Wir haben Lernstile, Lernstrategien und Lernmotivation recherchiert. Wir haben beschrieben wie die Jugendlichen die Musik wahrnehmen, welche Bedeutung Musik für unser Leben hat, den Einfluss der Musik auf ganzheitliche Persönlichkeitsentwicklung, Mentalität, Gehirn und Denkprozess. Weiter auch wie Musik bei Entspannung und Beruhigung helfen kann. Wir haben die Auswirkungen der Musik auf Lernen und Unterrichten erforscht, wobei wir die Zusammenfassungen der vorherigen Forschungsarbeiten angeführt haben.

Im empirischen Teil erforschten wir, ob die Schüler Musik beim Lernen hören, was für Musik sie am liebsten hören, welche die passende Zeit dafür ist und welche positiven Wirkungen das hat. Wir wollten auch wissen, wie die Meinung der Lehrer ist. Wir erforschten, ob die Lehrer Musik als ein Mittel beim Unterrichten gebrauchen und wie das auf die Schüler wirkt. Dabei haben wir uns mit einer Meinungsumfrage unter Lehrer und Schüler geholfen. Wir haben selbst auch ein Mini-Experiment mit Musik beim Lernen durchgeführt.

Schlüsselwörter: Lernen, Musik, der Einfluss der Musik auf das Lernen, Motivation, die Wirksamkeit des Lernens

Kazalo vsebine

I.	UVOD	1
II.	TEORETIČNI DEL	3
1.	UČENJE	3
1.1.	UČENJE, KAKO SE UČITI	3
1.2.	DEJAVNIKI UČENJA	3
1.3.	UČNA MOTIVACIJA	4
1.4.	UČNI STILI OZIROMA TIPI UČENJA	5
1.4.1.	VIDNI ALI VIZUALNI TIP	5
1.4.2.	SLUŠNI ALI AVDITIVNI TIP	5
1.4.3.	GIBALNI ALI KINESTETIČNI TIP	5
1.5.	STRATEGIJE UČENJA	6
1.5.1.	KOGNITIVNE STRATEGIJE	6
1.5.2.	METAKOGNITIVNE STRATEGIJE	6
1.5.3.	MOTIVACIJSKE STRATEGIJE	7
2.	GLASBA	7
2.1.	MLADI IN GLASBA	7
2.2.	VPLIV GLASBE NA CELOSTNI RAZVOJ POSAMEZNIKA	8
2.3.	VPLIV GLASBE NA MOŽGANE IN DUŠEVNOST	8
2.3.1.	LAJŠANJE BOLEČIN	9
2.3.2.	ZMANJŠANJE STRESA	9
2.3.3.	SPOMIN	9
2.4.	UPORABNOST GLASBE V TERAPEVTSKE NAMENE	10
2.5.	VPLIV GLASBE NA MISELNE PROCESSE IN UČENJE	11
2.6.	KAKO UPORABITI GLASBO ZA POZITIVNE UČINKE PRI UČENJU IN POUČEVANJU	12
2.6.1.	GLASBA ZA MISELNO OGREVANJE	12
2.6.2.	GLASBA ZA MOTIVACIJO	12
2.6.3.	GLASBA ZA BOLJŠO ZAPOMNITEV	13
2.6.4.	GLASBA ZA POZITIVNO RAZPOLOŽENJE	13
2.6.5.	GLASBA ZA SPROSTITEV	13
2.7.	VPLIV RAZLIČNIH GLASBENIH ZVRSTI NA UČENJE	13
2.8.	GLASBA IN OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI	14
2.9.	DOSEDANJE RAZISKAVE O VPLIVU GLASBE NA UČENJE	15
2.10.	POGOSTOST UPORABE GLASBE PRI POUKU	17
III.	EMPIRIČNI DEL	19

3.	OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	19
3.1.	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN HIPOTEZE.....	19
4.	METODOLOGIJA	20
4.1.	OPIS VZORCA (UČENCI)	20
4.2.	OPIS VZORCA (UČITELJI)	21
4.3.	OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV (UČENCI)	21
4.4.	OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV (UČITELJI)	21
4.5.	OPIS INSTRUMENTA (ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE)	21
4.6.	OPIS INSTRUMENTA (ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE)	22
4.7.	OPIS INSTRUMENTA (EKSPERIMENT)	22
5.	REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA.....	22
5.1.	ANKETA ZA UČENCE.....	22
5.2.	REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE	42
5.3.	POVZETEK ANALIZE ANKET	49
6.	REZULTATI IN INTERPRETACIJA EKSPERIMENTA	50
6.1.	KDAJ POSLUŠATI GLASBO OB UČENJU	50
6.2.	KATERO ZVRST GLASBE POSLUŠATI OB UČENJU	50
7.	POTRDITEV HIPOTEZ.....	53
IV.	ZAKLJUČEK.....	57
V.	LITERATURA IN VIRI	58
VI.	PRILOGE.....	4
1.	PRILOGA: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE.....	4
2.	PRILOGA: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE	7

SEZNAM TABEL

Tabela 1: Spol anketirancev	22
Tabela 2: Razred, ki ga obiskujejo anketiranci	23
Tabela 3: Starost anketirancev	24
Tabela 4: Priljubljenost poslušanja glasbe med anketiranci	24
Tabela 5: Priljubljenost zvrsti glasbe med anketiranci	25
Tabela 6: Poslušanje glasbe med učenjem	26
Tabela 7: Čas poslušanja glasbe ob učenju pri anketirancih	27
Tabela 8: Vzroki poslušanja glasbe ob učenju med anketiranci	28
Tabela 9: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev	28
Tabela 10: Opazovanja anketirancev ob poslušanju glasbe med učenjem	29
Tabela 11: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev	31
Tabela 12: Zvrsti glasbe, ki jo anketiranci najpogosteje poslušajo ob učenju	32
Tabela 13: Poslušanje relaksacijske glasbe ob učenju	33
Tabela 14: Poslušanje instrumentalne ali vokalno instrumentalne glasbe ob učenju	34
Tabela 15: Vpliv glasbe z besedilom na učenje anketirancev	34
Tabela 16: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe ob učenju	35
Tabela 17: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe v prostem času	36
Tabela 18: Anketirancev način poslušanja glasbe ob učenju	37
Tabela 19: Glasnost glasbe ob učenju	37
Tabela 20: Učinek klasične glasbe na učinkovitost učenja v primerjavi z drugimi vrstami glasbe	38
Tabela 21: Poznavanje Mozartovega učinka med anketiranci	39
Tabela 22: Želje anketirancev o poteku pouka ob glasbi	40
Tabela 23: Najprimernejši del pouka za poslušanje glasbe, po mnenju anketirancev	40
Tabela 24: Pogostost poslušanja glasbe pri pouku	41
Tabela 25: Spol anketirancev	42
Tabela 26: Področja, ki jih poučujejo anketiranci	42
Tabela 27: Vključevanje glasbe pri pouku anketirancev	43
Tabela 28: Vključevanje glasbe v določene dele pouka	44
Tabela 29: Pogostost vključevanja glasbe pri pouku	44
Tabela 30: Tema predvajane glasbe pri pouku	45
Tabela 31: Vpliv glasbe na boljše rezultate učencev pri pouku	46
Tabela 32: Učinki predvajane glasbe na učence pri pouku	47
Tabela 33: Vpliv glasbe na umiritev otroka z vedenjskimi težavami	48
Tabela 34: Vpliv glasbe na učenčev učni uspeh in učinkovitost učenja	48
Tabela 35: Pozitivna in negativna opazovanja poslušanja glasbe pred/med/po učenju	50
Tabela 36: Pozitivna in negativna opazovanja poslušanja različnih zvrsti glasbe	51

SEZNAM GRAFOV

Graf 1: Spol anketirancev	23
Graf 2: Razred, ki ga obiskujejo anketiranci	23
Graf 3: Starost anketirancev	24
Graf 4: Priljubljenost poslušanja glasbe med anketiranci	25
Graf 5: Priljubljenost zvrsti glasbe med anketiranci	26
Graf 6: Poslušanje glasbe med učenjem	27
Graf 7: Čas poslušanja glasbe ob učenju pri anketirancih	27

Graf 8: Vzroki poslušanja glasbe ob učenju med anketiranci.....	28
Graf 9: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev.....	29
Graf 10: Opažanja anketirancev ob poslušanju glasbe med učenjem	30
Graf 11: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev.....	31
Graf 12: Zvrsti glasbe, ki jo anketiranci najpogosteje poslušajo ob učenju	32
Graf 13: Poslušanje relaksacijske glasbe ob učenju	33
Graf 14: Poslušanje instrumentalne ali vokalno instrumentalne glasbe ob učenju.....	34
Graf 15: Vpliv glasbe z besedilom na učenje anketirancev	35
Graf 16: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe ob učenju.....	36
Graf 17: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe v prostem času	36
Graf 18: Anketirančev način poslušanja glasbe ob učenju.....	37
Graf 19: Glasnost glasbe ob učenju.....	38
Graf 20: Učinek klasične glasbe na učinkovitost učenja v primerjavi z drugimi vrstami glasbe.....	39
Graf 21: Poznavanje Mozartovega učinka med anketiranci.....	39
Graf 22: Želja anketirancev o poteku pouka ob glasbi	40
Graf 23: Najprimernejši del pouka za poslušanje glasbe, po mnenju anketirancev	41
Graf 24: Pogostost poslušanja glasbe pri pouku	41
Graf 25: Spol anketirancev	42
Graf 26: Področja, ki jih poučujejo anketiranci	43
Graf 27: Vključevanje glasbe pri pouku anketirancev	43
Graf 28: Vključevanje glasbe v določene dele pouka.....	44
Graf 29: Pogostost vključevanja glasbe pri pouku	45
Graf 30: Tema predvajane glasbe pri pouku	46
Graf 31: Vpliv glasbe na boljše rezultate učencev pri pouku	46
Graf 32: Učinki predvajane glasbe na učence pri pouku.....	47
Graf 33: Vpliv glasbe na umiritev otroka z vedenjskimi težavami.....	48
Graf 34: Vpliv glasbe na učenčev učni uspeh in učinkovitost učenja	49

I. UVOD

Mladi se tako z učenjem kot z glasbo srečujemo praktično vsak dan, že vse od rojstva naprej. Vsak dan, od kar smo privekali na svet se učimo in spoznavamo nove stvari. In ravno v najzgodnejšem obdobju poteka veliko učenja tudi preko glasbe in pesmic, ki se otrokom predvajajo tako doma kot v vrtcu.

Glasba nas tudi kasneje v življenju spremlja skoraj na vsakem koraku. Skorajda ni pomembnega dogodka v življenju, kjer ne bi bila prisotna glasba (rojstvo, krst, poroka, rojstni dan, smrt in mnogi drugi pomembni dogodki). Pogosto nam pomaga pri premagovanju žalosti, v kriznih življenjskih obdobjih (npr. puberteta), velik pomen ima tudi pri sproščanju in meditaciji. Vse pogosteje pa se pojavljajo tudi izsledki o tem, da pozitivno vpliva na možganski razvoj.

Že stari Grki so glasbi pripisovali velik pomen. Ena od sedmih svobodnih umetnosti, ki so jih poučevali v okviru obveznega kurikulumu je bila tudi glasba. Poleg astronomije, aritmetike in geometrije je bila del quadriviuma (naravoslovnih znanosti). Platon je verjel, da je glasba zelo pomemben dejavnik vzgoje in da bi se otroci morali najprej učiti glasbe, saj je menil, da usmerjanje pozornosti na ritem in harmonijo povzroča občutek celosti. Tudi v srednjem veku je bila glasba zelo pomembna, kar dokazuje tudi dejstvo, da je bila tudi takrat vključena v quadrivium na srednjeveških univerzah, ki je predstavljal magistrski študij. Efektiven vpliv glasbe na učenje, pa lahko razberemo tudi iz srednjeveških spisov, kjer je zapisano, da so se menihi s pomočjo glasbe učili zahtevno cerkveno gradivo. V sodobnem času je glasba prav tako vključena v vzgojno-izobraževalni proces. Še največjo težo in pomen ji daje Waldorfska pedagogika. Njen utemeljitelj Rudolf Steiner jo je razumel kot osnovo intelekta, ustvarjalnosti in matematičnih sposobnosti. Tudi Gardner je utemeljil pomen glasbe v vzgojno-izobraževalnem sistemu, saj je glasbo uvrstil med sedem temeljnih inteligentnosti, vgrajenih v naš genski sistem. (Habe, 2018)

Za temo o vplivu glasbe na učinkovitost učenja sva se odločili predvsem, ker naju obe zanima glasba in jo radi poslušava. Ob prebiranju gradiva naju je zelo pritegnilo še dejstvo, da bi nama glasba mogoče pomagala pri učenju in doseganju boljših rezultatov na različnih področjih. Čeprav sva o tem nekaj že slišale, se nikoli nisva zares poglobile v to temo in raziskovalna naloga je bila prava priložnost za to.

Tako bi radi raziskali ali ima glasba dejansko kakršen koli pozitiven vpliv na učenje in njegovo efektivnost. Zanima naju tudi možnost, da bi lahko s pomočjo glasbe motivirali, umirjali in pomagali pri koncentraciji učencem, tudi tistim, ki imajo na teh področjih specifične težave.

II. TEORETIČNI DEL

1. UČENJE

Učenje je vsaka sprememba v vedenju, informiranosti, znanju, razumevanju, stališčih, spretnostih ali zmožnostih, ki je trajna in ki je ne moremo pripisati fizični rasti ali razvoju podedovanih vedenjskih vzorcev. (Medmrežje 1)

Učenje, kot ga opredeljuje psihologija, pa ni samo »pridobivanje znanj, spretnosti in navad«, ampak je mnogo širši pojem. Učenje s psihološkega vidika pomeni vsako progresivno spreminjanje posameznika pod vplivom nekih izkušenj oziroma pod vplivom interakcije z okoljem in ne samo pod vplivom lastnih notranjih procesov biološkega dozorevanja in rasti organizma (Marentič Požarnik, 1980).

Za vsako učenje je sicer potrebna določena stopnja fiziološke zrelosti ali pripravljenosti (to je posebno izrazito pri zgodnjih oblikah učenja, npr. pri učenju govora, hoje), hkrati pa so izrednega pomena primerne izkušnje: vplivi okolja, ki jih posameznik aktivno sprejema, predeluje, se nanje odziva in v tej interakciji spreminja sebe in tudi svoje okolje. (Marentič Požarnik, 1980)

1.1. UČENJE, KAKO SE UČITI

Nasvetov za učenje je veliko. Za uspešno učenje se je treba pripraviti vnaprej, saj je predpriprava pomemben del učenja. Pripravimo si prostor, uredimo zapiske ali si jih sposodimo od svojih sošolcev. Bolje je, če si zapiske uredimo kar sami, tako da si ključne informacije zapišemo s svojimi besedami. Pomembno je imeti svoj čas/uro za učenje. (Kunaver, 2008) S tem si zastavimo cilje, ki jih hočemo doseči do danega trenutka, kar nam daje tudi motivacijo. Potrebno si je vzeti tudi čas za premor - krajše odmore. Ni pa nikjer zaslediti nasveta, da bi pred ali med učenjem poslušali glasbo in s tem povečali njegovo učinkovitost. (Medmrežje 2)

1.2. DEJAVNIKI UČENJA

Na učenje vpliva kar nekaj dejavnikov, ki jih lahko razdelimo na dve veliki skupini. To so notranji dejavniki (fiziološki in psihološki), ki izhajajo iz človeka samega in zunanji dejavniki (fizični in socialni), ki na človeka vplivajo iz okolja.

Med fiziološke dejavnike uvrščamo: kratkotrajna telesna stanja (utrujenost, žeja, bolečine, počutje,...), dolgotrajna telesna stanja (kronična obolenja, slabovidnost, naglušnost,...), splošna telesna kondicija, prehrana (motnje hranjenja), stanje čutil, hormonsko ravnovesje, dnevni bioritem.

Med psihološke dejavnike sodijo: umske in druge sposobnosti, učni stil, učna motivacija, čustva.

Med fizikalne dejavnike uvrščamo: urejenost in zračnost prostora, osvetljenost, hrup, temperatura, učni pripomočki.

Socialni dejavniki pa so: družina, šola, širše družbeno okolje (Marentič Požarnik, 1980).

Vsi ti dejavniki se med seboj prepletajo in vplivajo drug na drugega.

Glasbo bi lahko uvrstili med zunanje dejavnike, konkretnije fizične, saj nam ta lahko služi kot učni pripomoček, za nekatere pa je lahko tudi dejavnik hrupa in je pri učenju za njih moteča. Sodeč po nekaterih raziskavah, pa bi glasbo lahko uvrstili tudi med notranje dejavnike, natančneje psihološke, saj lahko deluje kot sredstvo motivacije in vpliva na naše čustveno stanje.

1.3. UČNA MOTIVACIJA

Da bi dosegali dobre učne rezultate, pa ni odvisno samo od sposobnosti, talentov, ampak tudi od tega, koliko smo za učenje motivirani oziroma koliko truda smo pripravljeni vložiti.

V učno motivacijo štejemo vse, kar nas spodbuja za učenje, ga usmerja in mu določa intenzivnost in trajanje. Torej je lahko eden od elementov učne motivacije tudi glasba.

Poznamo dve vrsti motivacij, notranjo in zunanjo. Notranja motivacija je »trajna« motivacija, saj sami vemo, kaj hočemo doseči in za to delamo, se učimo in trudimo. Zunanja motivacija pa deluje kot pritisk, ki ga občutimo. Lahko izhaja iz družine ali družbe okoli nas. Ta motivacija je manj učinkovita, saj ne delamo zase in lastni uspeh, temveč za veselje drugih okoli nas. (Medmrežje 3)

1.4. UČNI STILI OZIROMA TIPI UČENJA

Poznamo različne stile učenja oziroma različne tipe učenja. Učni tipi nam povedo s pomočjo katerega čutila se posameznik najlažje uči. Najbolj pogosti učni tipi so vidni oziroma vizualni, slušni oziroma avditivni in gibalni oziroma kinestetični tip. Večina posameznikov pa je mešanih, torej kombinacija zgoraj omenjenih učnih tipov.

Poznavanje svojega učnega stila je zelo pomembno, saj si s tem olajšamo celotno učenje, lažje razumemo snov in ne porabimo toliko časa za učenje. Pomaga nam določiti tudi pripomočke in gradiva, s katerimi se najlažje ter najučinkoviteje učimo. Pomembno je povedati, da tudi učitelji poučujejo v skladu z njihovim učnim stilom. Na primer učitelj, ki je vizualni tip, poučuje s pomočjo slik, grafov, tabel in miselnih vzorcev. To odgovarja učencem, ki so tudi sami vizualni tip, drugim pa to marsikdaj predstavlja težavo. Tako so rezultati učenja najboljši, kadar imata učenec in učitelj enak stil učenja. (Medmrežje 4)

1.4.1. VIDNI ALI VIZUALNI TIP

Vizualni tipi si podatke najlažje zapomnijo, če jih vidijo. Najuporabnejši pripomočki za razlaganje snovi vizualnim tipom učenja so slike, grafični prikazi, skice, video posnetki, gradiva različnih barv, zemljevidi in podobno. Med učenjem svoje zapiske urejajo z barvami, označujejo ali kaj narišejo oziroma besedilo opremijo s simboli. Učno snov si velikokrat tudi vizualizirajo. Pri učenju si pomagajo z izdelavo miselnih vzorcev. Ker niso tako občutljivi na slušne dražljaje, jih hrup praviloma ne moti preveč.

1.4.2. SLUŠNI ALI AVDITIVNI TIP

To so ljudje, ki si največ zapomnijo, ko jim je vsebina podana preko slušnega kanala. Snov si najlažje zapomnijo ob razlagi ali ob pogovoru z nekom. Učijo se tudi s pripovedovanjem samim sebi, zato jim najbolj ugaja, če se lahko učijo na glas. Uspešnejši so pri govoru kot pa pisanju. Tudi berejo najraje na glas, pri tihem branju pa pogosto opazimo, da premikajo ustnice. Hrup jih hitro zmoti. Radi poslušajo glasbo, ampak jih poslušanje glasbe lahko zmede in odvrne od učne snovi.

1.4.3. GIBALNI ALI KINESTETIČNI TIP

Za kinestetični tip oseb je najbolj značilno, da predmete zaznavajo s tipanjem. Med učenjem lahko opazimo zibanje ali hojo po prostoru. Učno snov si najraje izpisujejo. Zelo težko jim je,

če se morajo učiti na enem mestu dlje časa. Potrebujemo stalne premore in spremembe dejavnosti. Pomembna jim je celovita izkušnja in sam občutek (Medmrežje 5).

1.5. STRATEGIJE UČENJA

Učne strategije so zaporedje ali kombinacija v cilj usmerjenih učnih aktivnosti, ki jih posameznik uporablja na lastno pobudo in spreminja glede na zahteve situacije. Poznamo več delitev strategij učenja. Strategije lahko delimo na spoznavne oz. kognitivne (kako si snov zapomniti, strukturirati) in materialne (kako delati zapiske, izpiske). Učne strategije delimo tudi na primarne in sekundarne. Primarne neposredno vplivajo na predelavo informacij, boljše zapomnitev in razumevanje med učenjem, sekundarne pa usmerjajo proces predelave informacij in vplivajo na pozornost in motivacijo. (Marentič Požarnik, 2000)

Ena najpogostejših pa je delitev na kognitivne, metakognitivne in motivacijske strategije učenja. Tako jih je razdelil tudi C. Peklaj v svojem članku z naslovom Samoregulativni mehanizmi pri učenju.

1.5.1. KOGNITIVNE STRATEGIJE

Kognitivne strategije učencem pomagajo obdelati informacije, ki jih prejema in jih prenesti v dolgoročni spomin. Te strategije učencem omogočajo, da si snov zapomnijo in znanje aktivno obnavljajo ali ga poimenujejo, da bi ga ohranili v spominu. Prav tako omogočajo prenos informacij iz kratkoročnega v dolgoročni spomin. Z glasnim ponavljanjem učne vsebine, ponovnimi pregledi in zapisi učnih vsebin kot obnov in uporabe mnemotehnik učenci še dodatno ponovijo in utrdijo novo učno snov.

1.5.2. METAKOGNITIVNE STRATEGIJE

Metakognitivne strategije se prav tako delijo na tri velike sklope, to so strategije načrtovanja, spremljanja in uravnavanja učenja.

Strategije načrtovanja so tiste, ki učencu pomagajo aktivirati znanje, ki ga že ima. Strategije spremljanja so tiste, ki se nanašajo na proces učenja. Z njimi učenec ocenjuje učinkovitost uporabe strategij, ko se uči sam. Med te strategije sodijo usmerjanje pozornosti, poslušanje predavanj ter spremljanje in ocenjevanje razumevanja. Strategije uravnavanja pa učenec uporabi, ko je zaključil z učenjem. S pomočjo teh strategij lahko sam preveri uspešnost učenja. Tako lahko objektivno presodi ali je potrebno dodatno učenje ali snov že razume.

1.5.3. MOTIVACIJSKE STRATEGIJE

S pomočjo motivacijskih strategij lahko sami reguliramo želeno raven motivacije. Značilen je nadzor nad lastnim učenjem s pomočjo znanja o motivaciji. Poznamo različne motivacijske strategije: strategije posledičnosti, strategije ciljno naravnane samogovora, strategije spodbujanja interesa za učenje, strategije nadzorovanja okolja, strategije samooviranja, strategije uravnavanja lastne učne učinkovitosti, strategije uravnavanja čustev. (Medmrežje 6)

2. GLASBA

Kot sva že zapisali v uvodu, nas glasba spremlja od prvega do zadnjega dneva v našem življenju. Prisotna je na vseh pomembnih življenjskih dogodkih. Vse več informacij pa je zaslediti tudi o tem, da lahko vpliva na učinkovitost učenja.

2.1. MLADI IN GLASBA

Brez glasbe si dandanes večina mladostnikov sploh več ne more predstavljati življenja. Mnogi ob glasbi začnejo svoj dan in ga tudi končajo. Glasba je večkrat glavna tema njihovega pogovora, z njeno pomočjo gradijo nova prijateljstva, poznanstva ... Radi govorijo o njihovih najljubših pevkah, pevcih in skupinah ter skladbah, saj si s pomočjo teh informacij ustvarjajo tudi mnenja o sovrstnikih.

Mnogokrat je to tudi pomemben faktor pri izbiri kroga prijateljev. Skupaj pričakujejo izide novih albumov ali pesmi ter videospotov. Takrat si izmenjujejo mnenja, pričakovanja ter se tako veliko bolj zblížajo.

Nekateri spremenijo glasbo v njihovo osebnost. V mnogih pogledih namreč glasba najstnike opredeljuje in je njihov način izražanja čustev, prav tako je njihov način jezika s katerim se sporazumevajo. Predstavlja jim »uteho« oziroma »podporo«, saj se marsikateri mladostnik spopada z žalostjo, nesprejetostjo, pa tudi depresijo, anksioznostjo, ipd. (Medmrežje 7)

Dokazano je, da najstniki slišijo glasbo v drugačni obliki kot njihovi starši. Mladostniki se namreč bolj fokusirajo na besedila in na pomen pesmi, starši pa poudarek dajejo predvsem melodiji. Ravno to je razlog, da pride včasih do sporov med odraslimi in mladimi, saj starši mnogokrat ne razumejo zakaj se mladi toliko zanašajo na glasbo, zakaj jim ustvarjalci glasbe pomenijo tako veliko in ne razumejo kaj jim glasba nudi.

Raznolikost glasbe jim omogoča raziskovanje različnih čustev, ko poslušajo določene pesmi, ne glede na to, ali gre za pop, hip-hop/rap, indie, državno, rock, metal, klasiko, ples, jazz, blues, soul ali opero. Zdi se, da psihologi verjamejo, da se odgovor skriva v ritmu, tonu, besedilu ali melodiji glasbe. Včasih se ljudje celo raje zatekajo h glasbi kot k prijateljem ali družini. Po mnenju mnogih psihologov glasba vpliva na razpoloženje, zdravje, um in učne sposobnosti. Zaradi kombinacij različnih zvokov, ki potujejo skozi naša ušesa smo nagnjeni k povezovanju glasbe z določenimi čustvi in spomini. Na primer, da začutimo adrenalin v glasbi izberemo bolj optimističen ton. Če želimo sproščeno razpoloženje, poslušamo nekaj umirjenega in lepega s sproščujočo melodijo. (Medmrežje 8)

2.2. VPLIV GLASBE NA CELOSTNI RAZVOJ POSAMEZNIKA

Zvok, ritem in vibracije so v človekovem življenju pomembne že od prazgodovine naprej. Stari Grki in Egipčani so ji pripisovali moč povzdigovanja oziroma uničenja človeške duševnosti. Stari Grki so jo uporabljali pri zdravljenju. Verjeli so, da ozdravlja ter čisti telo in duha. Klasični filozofi v Grčiji in Rimu so poudarjali, da je potrebno glasbo skrbno izbirati, saj lahko pomaga pri oblikovanju zdravega in stanovitnega značaja (Habe, 2018).

Po nekaterih domnevanjih, naj bi se človeška komunikacija v nasprotju s primati, ki so se sporazumevali z renčanjem, razvila iz petja. Morda so ravno zato plod, novorojenček in dojenček zelo dojemljivi za glasbo, kar so dokazali že številni znanstveniki. Nekateri raziskovalci celo menijo, da bi naj bila glasba gensko vpisana v človeško vrsto.

Skozi dolgoletne raziskave so bili potrjeni številni pozitivni učinki glasbe na človeka: glasba upočasnjuje možganske valove, vpliva na dihanje, srčni utrip, krvni tlak, telesno temperaturo, zmanjšuje telesno napetost, izboljšuje telesno koordinacijo, povečuje količino adrenalina, krepi imunski sistem, spreminja zaznavanje prostora in časa, izboljšuje spomin in učenje ter povečuje produktivnost. (Campbell, 2004)

2.3. VPLIV GLASBE NA MOŽGANE IN DUŠEVNOST

Glasba ima znanstveno dokazano velik vpliv na možgane. Raziskave kažejo, da glasba pomaga zmanjšati bolečino, lajšati stres in napetosti ter pomaga pri spominu in okrevanju po poškodbah možganov. Znanstveniki so namreč ugotovili, da ima glasba večji vpliv na možgane kot katera koli druga človeška funkcija.

2.3.1. LAJŠANJE BOLEČIN

Raziskava iz leta 2014 je pokazala, da ima glasba pozitivne učinke na bolnike s fibromialgijo. Rezultati so pokazali, da poslušanje pomirjujoče glasbe, ki jo izbere pacient, znatno zmanjša bolečino in poveča funkcionalno mobilnost. Raziskovalci pa verjamejo, da glasba olajša bolečino, ker zaradi poslušanja začnejo nastajati opiodi - naravno »zdravilo« za lajšanje bolečin.

Sklepamo lahko, da vpliva na boljše fizično stanje posameznika, posledično pa vpliva tudi na večjo učinkovitost učenja. V kolikor se dobro počutimo, se tudi lažje učimo.

2.3.2. ZMANJŠANJE STRESA

Stres lahko nadzoruje samo določena glasba, zato je pomembno katero glasbo izberemo v stresnih situacijah, ko se hočemo umiriti in zmanjšati stres. Najbolj primerna glasba za to je pomirjujoča glasba, ki nas pomirja s tem, da znižuje proizvodnjo kortizola - hormon, ki nastaja ob stresu.

To je potrdila raziskava iz leta 2013, kjer so raziskovali kako je glasba povezana s stresom. Raziskava je potekala na otrocih starih od 3 do 11 let. Raziskovalci so odkrili, da so otroci, ki so med vstavljanjem intravenske linije poslušali pomirjujočo glasbo občutili veliko manj bolečine in bili pod znatno manjšim stresom, kar pripomore tudi pri sami izkušnji. Otroci tako bolnišnice in zdravnikov ne asociirajo z bolečino in stresom.

Nekaterim učencem učenje in doseganje zelenih rezultatov učenja povzroča velik stres. Tako bi lahko glasba s svojim pomirjajočim učinkom vplivala na zmanjšanje stresa in s tem na večjo učinkovitost učenja.

2.3.3. SPOMIN

Leta 2013 je potekala raziskava na 89 pacientih diagnosticiranih z demenco. Pri raziskavi so vključili tudi skrbnike oziroma družine, ki so skrbeli za paciente. Raziskava je potekala 30 tednov. 10 tednov sta pacient in skrbnik imela pevske vaje, 10 tednov sta poslušala glasbo, 10 tednov pa je zdravljenje potekalo kot običajno. S to raziskavo so dokazali, da sta v primerjavi z običajnim zdravljenjem, petje in poslušanje glasbe izboljšala počutje, orientacijo in spomin. V manjši meri je glasba izboljšala tudi pozornost, izvršilno funkcijo ter splošno kognicijo. Petje je pozitivno vplivalo na kratkoročni in delovni spomin ter dobro počutje skrbnikov in

negovalcev. Poslušanje glasbe je blagodejno vplivalo na kakovost življenja. Posledično lahko sklepamo, da bi glasba lahko vplivala tudi na večjo zapomnitev pri učenju. (Medmrežje 9)

2.4. UPORABNOST GLASBE V TERAPEVTSKE NAMENE

Glasba je strukturna, matematična in arhitekturna, so po raziskavah odkrili otorinolaringologi. Temelji na razmerjih med eno in drugo noto. Morda se tega ne zavedamo, toda naši možgani morajo opraviti veliko računalništva, da bi to razumeli. Pogostokrat še naprej poslušamo iste pesmi in zvrsti glasbe kot smo jih v najstniških letih in se izogibamo poslušanja pesmi iz novega obdobja. Nova glasba izziva možgane na način, kot stara glasba ne. Morda se sprva ne zdi prijetno, toda ta neznanost sili možgane, da se trudijo razumeti nov zvok. Dokazano je, da glasba aktivira nekatere najširše in najrazličnejše mreže možganov. Zaradi tega lahko glasba pomaga ohranjati nešteto možganskih omrežij, vključno s tistimi omrežji, ki so vključeni v dobro počutje, učenje, kognitivne funkcije, kakovost življenja in celo srečo (Habe, 2018).

Veliko terapevtov je svojim pacientom predlagalo glasbeno terapijo. Glasbena terapija je zdravljenje, ki pomaga pri različnih motnjah, vključno s srčnimi boleznimi, depresijo, avtizmom, zlorabo substanc, pomaga lahko pri spominu, zniža krvni tlak, izboljša obvladovanje, zmanjša stres, izboljša samozavest in še več. Pomaga lahko na psihološki, čustveni, fizični, duhovni, kognitivni in socialni ravni. Ljudje vseh okolij, starosti in kultur se lahko odzovejo na glasbo in glasbeno terapijo. (Medmrežje 10)

Pomembne skupine, ki so jim pomagali glasbeni terapevti, vključujejo:

- vojaške člane in veterane, saj jim je glasba pomagala soočiti se s travmo,
- ljudi z motnjo avtističnega spektra (ASD), saj so ugotovili, da se posamezniki iz spektra najbolje učijo, če so poznani, predvidljivi in dosledni,
- osebe z Alzheimerjevo boleznijo, saj jim glasba pomaga pri spominu in spodbuja njihov um zaradi predvidljivosti, poznavanja in občutka varnosti,
- ljudi v popravnih ustanovah, saj so ugotovili, da lahko glasbena terapija pomaga pri reševanju problemov, komunikacijskih veščinah, sprostitvi in zmanjšanju impulzivnosti,
- žrtve travm in krize, saj glasbena terapija pomaga pri zmanjševanju bolečine, stresa in tesnobe, izboljšanju razpoloženja, občutku samozavesti in nadzora,

- osebe z motnjami v duševnem zdravju, saj glasba pomaga pri komunikaciji in izražanju čustev in razvija sposobnosti obvladovanja,
- ljudi s kroničnimi boleznimi, saj glasbena terapija pomaga pri zmanjšanju bolečin, tesnobe ... (Medmrežje 11)

Pomemben del glasbene terapije so tudi tehnike sproščanja, ki sprožijo stresu nasproten odziv. Imenujemo ga relaksacijski odziv. Naše telo se ob rednem izvajanju tehnik sproščanja, počasneje vzburi in hitreje sprosti, počutimo se bolje, tako na fizični kot tudi na psihični ravni. Poznamo različne tehnike sproščanja: dihalne vaje, joga, mišična relaksacija, čuječnost. Tehnike sproščanja pa večinoma potekajo ob primerni relaksacijski glasbi, ki učinek še okrepi.

2.5. VPLIV GLASBE NA MISELNE PROCESSE IN UČENJE

Kako glasba vpliva na miselne sposobnosti nam razkrivajo številne nevropsihološke raziskave. Dokazano je bilo, da ima glasba pozitivne učinke na različna miselna področja, tudi učenje. Učinkovitost učenja je v veliki meri odvisna od možganskih valov, ki jih vzpodbudi različna glasba. Pogosto glasba vpliva na alfa možgansko valovanje in s tem na sproščeno budnost, prav tako tudi na gama valovanje, kar pa omogoča možganom, da delujejo bolj celovito, povezano in so s tem bolj učinkoviti pri učenju. Zadnje čase pa se vse bolj uporablja tudi glasba, ki aktivira teta valovanje in s tem spodbuja globlja stanja zavesti.

Eden pomembnejših neurofizioloških učinkov na področju glasbe in učenja je Mozartov učinek. Gre za učinek ob poslušanju Mozartove glasbe, ki povzroča povezovanje različnih možganskih področij in s tem izboljša učinkovitost delovanja možganov. Le-ta se najbolj izraža v izboljšanju pozornosti in koncentracije. Je pa po raziskavah Mozartov učinek izrazitejši pri osebah z nižjo ravno splošne inteligentnosti in pri posamezniki, pri katerih prevladuje slušni zaznavni stil. (Habe, 2018)

Glasba izredno močno vpliva na razne plasti človeške osebnosti. Vrsto glasbe je dobro izbrati glede na cilje, ki jih želimo doseči. Vsekakor izberemo drugačno glasbo, ko smo potrti ali ko smo vznemirjeni. Pri učenju pa ima glasba dvojno funkcijo: na eni strani povečuje motivacijo, po drugi strani pa glasba pozitivno vpliva na razpoloženje, zbranost in omogoča boljše ter hitrejše zapomnitev.

Glasba ima pri učenju trojno vlogo: pomaga pri sproščanju, aktivira desno možgansko hemisfero in jo pripravi za sprejemanje novih informacij ter pomaga pri sidranju informacij v dolgoročni spomin. (Habe, 2018)

2.6. KAKO UPORABITI GLASBO ZA POZITIVNE UČINKE PRI UČENJU IN POUČEVANJU

Če želimo izkoristiti pozitivne učinke glasbe za učenje, je potrebno razmisliti kdaj, kje, kako in zakaj uporabiti glasbo pri učenju. Podrobneje je o tem pisala Katarina Habe v članku *Z glasbo do učencu prijaznejšega okolja in boljših učnih rezultatov*, ki je bil objavljen leta 2018 v reviji Pedagoška obzorja.

Glasbo lahko uporabimo za povečanje pozornosti, boljše prostorsko-časovno sklepanje, boljše zapomnitev in lažji priklic besednega gradiva, sprostitvev, večjo ustvarjalnost, boljše reševanje problemov in spodbujanje pozitivne skupinske klime in sodelovanja.

Če glasbo uporabljamo pri pouku, jo lahko uporabimo kadarkoli znotraj učne ure. Vsako uro lahko začnemo s predvajanjem ali petjem iste skladbe, ki bi pomenila nekakšen zaščitni znak razreda pri določenem predmetu in pomembno je tudi, da se navezuje na vsebino in cilje predmeta. S tem učence vzpodbudimo, da se povežejo s predmetom. Glasbo uporabimo kot sredstvo učne motivacije za pritegnitev pozornosti, ustvarjanje dobrega razpoloženja in dobre učne klime. Učenci ob tem pridobijo občutek varnosti, zaupanja in pripadnosti. Med učnim procesom glasbo uporabimo za sprostitve ter pritegnitev pozornosti in za boljše zapomnitev (na primer ponavljanje učne snovi s pisanjem besedila na določeno znano melodijo). Med poukom se instrumentalna glasba lahko predvaja tudi kot skoraj neopazna zvočna kulisa, kar je uporabno tudi pri pisanju domišljijjskih spisov, pri skupinskem delu, pri ustvarjalnem reševanju problemov. Ob koncu učne ure pa lahko učenci poslušajo ali zapojejo poslovilno pesem. (Habe, 2018)

2.6.1. GLASBA ZA MISELNO OGREVANJE

Kadar gre za učenje reševanja kompleksnejših nalog ali problemov je priporočljivo, da se glasba predvaja pred učno aktivnostjo in predvajanje traja 5–8 min. Pri samem reševanju nalog oziroma problemov je boljša tišina, da ne pride do kognitivne preobremenitve. Glasbo kot miselno ogrevanje se lahko uporabi pri različnih predmetih: npr. pri matematiki, fiziki, biologiji, pred pisanjem eseja pri slovenščini. Pri tem je priporočeno predvajanje klasične glasbe (npr. Mozart, Haydn). (Habe, 2018)

2.6.2. GLASBA ZA MOTIVACIJO

Pri spodbujanju k aktivnosti se lahko že pred začetkom učenja uporabi glasno predvajanje glasbe. Primerno je predvajanje popularne glasbe, ki jo mladi radi poslušajo. Glasba pa mora

biti tematsko povezana z učno vsebino. V primeru uporabe glasbe za učno motivacijo, lahko glasbo povežemo še z gibanjem. (Habe, 2018)

2.6.3. GLASBA ZA BOLJŠO ZAPOMNITEV

Pri namenu za boljšo aktivacijo spomina in zapomnitve se uporabi glasbo, ki spodbuja alfa možganske valove. Lahko pa se glasba uporabi tudi na aktiven način, ko učenci na določeno melodijo ustvarjajo besedilo povezano z učno vsebino (pete informacije si zapomnimo veliko bolje – npr. pesmice v tujem jeziku - abeceda). Pri uporabi glasbe kot spominskega orodja je priporočljivo, da se ob priklicu informacij predvaja enako glasbo kot pri učenju, saj bo tako rezultat bistveno boljši. (Habe, 2018)

2.6.4. GLASBA ZA POZITIVNO RAZPOLOŽENJE

Da bi bilo učenje čim uspešnejše, je pomembno dobro počutje ob njem. Pri tem je lahko v pomoč glasba. V tem primeru se izbere in predvaja glasba, ki jo mladi radi poslušajo. Učenci se na ta način sprostijo in so bolj odprti za ustvarjalno delo. Pozitivno razpoloženje pa jih tudi bolj motivira za učno aktivnost. (Habe, 2018)

2.6.5. GLASBA ZA SPROSTITEV

Glasba lahko pred učenjem deluje sproščujoče na dva načina. Lahko na aktiven način s plesom ob njej učenci odstranijo odvečno energijo iz telesa (primerna je popularna glasba v hitrejšem ritmu) ali pa kot sprostitev s poslušanjem pomirjujoče glasbe, ki jo lahko poslušajo z zaprtimi očmi. (Habe, 2018)

2.7. VPLIV RAZLIČNIH GLASBENIH ZVRSTI NA UČENJE

Campbell v izbranih raziskavah navaja, da imajo različne vrste glasbe različne učinke:

- Gregorijanski koral – vokalna monofonična glasba, ki uporablja ritme naravnega človeškega dihanja – ustvarja občutek sproščenosti,
- počasnejša baročna glasba (Bach, Händel, Vivaldi, Corelli) - vzbuja občutek stabilnosti, reda in varnosti ter ustvarja miselno stimulirajoče okolje za študij ali delo,
- klasična glasba (Haydn in Mozart) - izboljšuje koncentracijo, spomin in prostorsko zaznavanje,

- romantična glasba (Schubert, Schumann, Čajkovski, Chopin in Liszt) - poudarja izraznost in občutke, spodbuja čustveno inteligentnost,
- impresionistična glasba (Debussy, Fauré in Ravel) - spodbuja ustvarjalnost in omogoča lažji dostop do podzavesti,
- ambientalna, new age glasba brez dominantnega ritma - vzbuja občutke sproščene budnosti,
- popularna glasba – motivira. (Habe, 2018)

Tukaj lahko omenimo še beli šum, ki nastane z združevanjem zvokov različnih frekvenc, le-ta pa nas pomirja in privede do globoke ravni sproščenosti. Ta vrsta zvoka je podobna tistemu, ki ga je dojenček poslušal devet mesecev v maternici, zato ga spominja na varnost in udobje, ob čemer lažje zaspi. (Medmrežje 12)

Pri učenju se priporoča uporaba instrumentalne glasbe. Občasno pa se lahko uporabi tudi glasba z besedilom in sicer kot mnemotehnični pripomoček za boljšo zapomnitev in kot sredstvo za skupinsko povezanost, pozitivno razpoloženje, motivacijo in boljšo pripravo na učenje.

2.8. GLASBA IN OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

Število otrok s posebnimi potrebami narašča, zato je potrebno razmisliti in poiskati nove poti, kako jih čim bolj vključiti v učno okolje, da bodo učno uspešni. Eden izmed načinov, kateri še zdaleč ni dovolj raziskan, je sigurno uporaba glasbe pri otrocih s posebnimi potrebami.

Dosedanje raziskave avtorja Hallam in Price (1998) kažejo velik vpliv poslušanja glasbe pri pouku in učenju pri otrocih s čustveno vedenjskimi motnjami, kjer se je znižala raven agresivnosti in se je izboljšalo poslušanje ter sodelovanje pri urah matematike, kar je privedlo do boljših učnih rezultatov.

Cripe (1986) je dokazal pozitivne učinke na učno uspešnost pri otrocih z motnjami pozornosti, Gregoire, Reardon in Bell (1970) pa so pozitivne učinke poslušanja glasbe pri učenju dokazali tudi pri duševno zaostalih otrocih.

Glasbena terapija ima pozitivne učinke pri različnih skupinah otrok s posebnimi potrebami, najbolj pogoste pa so bile raziskave pri posameznikih z motnjami avtističnega spektra, pri posameznikih s čustveno-vedenjskimi motnjami in z motnjami v duševnem razvoju. Zelo malo pa je bilo izvedenih raziskav pri najpogostejši skupini otrok s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redne šole, in sicer pri učencih s primanjkljaji na posameznih področjih učenja. (Habe 2018)

2.9. DOSEDANJE RAZISKAVE O VPLIVU GLASBE NA UČENJE

Do danes je bilo izvedenih že kar nekaj raziskav o pozitivnem vplivu glasbe na učenje. Omenili bova samo nekatere izbrane.

MOZARTOV UČINEK

Gre za univerzalen fenomen na nevrofiziološki ravni, ki omogoča povezovanje različnih možganskih področij in s tem izboljša učinkovitost delovanja možganov, predvsem se odraža v izboljšanju pozornosti in koncentracije (Medmrežje 13). Dijaki, ki so 10 minut poslušali Mozartovo sonato za dva klavirja v D-duru so na prostorskem podtestu Stanford-Binejevega IQ testa dosegli 8–9 točke več kot tisti dijaki, ki so poslušali relaksacijsko glasbo ali tišino. Prav tako so ugotovili, da je Mozartov učinek intenzivnejši pri posameznikih z nižjo ravno splošne inteligentnosti, pri posameznikih, ki predelujejo informacije celostno in pri tistih, pri katerih je prevladujoč slušni zaznavni stil. (Habe, 2018)

VPLIV GLASBENEGA IZOBRAŽEVANJA NA UČNO USPEŠNOST

Najbolj obsežno raziskavo o vplivu glasbe, so izvedli leta 1999 Catterall, Chapleau in Iwanaga. V deset let trajajoči raziskavi so zajeli več kot 25.000 učencev. Ugotovili so da učenci, ki so obiskovali glasbeno-izobraževalne programe, so na preverjanjih pri ostalih predmetih dosegali višje rezultate kot ostali učenci. Te razlike v učni uspešnosti so z leti glasbenega izobraževanja naraščale. Ugotovili so tudi, da so učenci, ki so se učili inštrument, dosegali boljše rezultate pri matematiki, kot tisti ki se niso učili inštrumenta.

Raziskavo, ki je privedla do podobnih ugotovitev so izvedli tudi Burton, Horowitz in Abeles (1999). Preučevali so vpliv glasbenega izobraževanja na učenčeve intelektualne procese in na njegov osebni razvoj. Raziskava je zajela 2046 učencev 4., 5., 7. in 8. razreda javnih ameriških osnovnih šol. Ugotovili so pozitiven vpliv glasbenega izobraževanja na vseh področjih, izboljšale so se miselne spretnosti in veščine, bili so boljši pri reševanju problemov, imeli so bolj pozitiven odnos do učenja in sebe dojemali kot aktivne učence. To se je odražalo pri različnih učnih predmetih. Poleg tega pa je bil potrjen tudi pozitiven vpliv na šolsko klimo. (Habe, 2018)

GLASBA PRI UČENJU TUJIH JEZIKOV

V 70-letih prejšnjega stoletja je najbolj kompleksno in sistematično metodo poučevanja s pomočjo glasbe razvil Lozanov. Poimenoval jo je sugestopedija. Po njegovih teorijah glasba

pospeši umsko dojetje. S pomočjo glasbe se informacije hitreje in trdneje sidrajo v spominski sistem. Lozanov je glasbo uporabil na tri različne načine: uvodno glasbo za sproščanje in pripravo na učenje (alfa stanje), »aktivni koncert« za branje novih informacij ob ekspresivni glasbi (po navadi iz obdobja klasicizma) in »pasivni koncert« za poslušanje novih informacij ob prisotnosti zvočnega ozadja, kar omogoči boljše sidranje informacij v dolgoročni spomin (po navadi iz obdobja baroka). Vloga glasbe v sugestopediji je trojna: pomaga pri sproščanju, aktivira desno možgansko polovico in jo pripravi za sprejemanje novih informacij ter pomaga pri sidranju informacij v dolgoročni spomin.

Raziskave na tem področju so nadaljevali tudi drugi. Schmid, ki je trdil, da lahko večina ljudi doseže idealno stanje za učenje zlahka. Potrebno je le globoko dihanje in poslušanje glasbe v nekoliko počasnejšem tempu (50 do 70 udarcev na minuto), da se lahko možganski valovi umirijo. Tudi po njegovem mnenju je najbolj priporočljiva baročna glasba.

Najnovejši program pospešenega poučevanja pa je The Music Revolution, ki ga je pripravila dr. Jeanette Vos leta 1999. Glasba zmanjšuje stres, sprošča tesnobo, povečuje energijo in izboljšuje priklic informacij. Glasba torej lahko naredi ljudi pametnejše. (Habe, 2018)

GLASBA KOT DIDAKTIČNI PRIPOMOČEK

Raziskave predstavljene v nadaljevanju so proučevale učinke sistematičnega in načrtnega poslušanja glasbe na učno učinkovitost pri različnih predmetih. Raziskave so pokazale, da glasba v veliko primerov deluje pozitivno na uspešnost pri učenju, lahko pa deluje tudi negativno.

Ugotovljeni pozitivni učinki so bili naslednji:

- Dunton je v svoji raziskavi ugotovil, da je uspešnost reševanja nalog ob poslušanju glasbe odvisna od stila predvajane glasbe. Pomirjujoča in Mozartova glasba vplivata na večjo uspešnost kot agresivna glasba.
- Leckova raziskava je ugotovila, da so lahko popularne skladbe dobra metoda za izboljšanje učenja in popestritev.
- Kang in Williamson sta ugotovila, da poslušanje glasbe ob začetnem učenju tujega jezika poveča zapornitev.
- Savanova je v raziskavi ugotovila, da je za izboljšanje učne uspešnosti učencev najbolj učinkovita tista glasba, ki jo radi poslušajo, ki jim je poznana in ki zanje ni preveč vznemirjujoča.

- Smitha, Glenberga in Bjorka so prišli do ugotovitve, da je priklic besed naučenih ob glasbi po 48 urah boljši, če poteka ob enaki glasbi, kot je potekalo učenje.
- Taniguchi je ugotovil, da si učenci boljše zapomnijo učno snov, če v ozadju poslušajo glasbo, ki se ujema z vsebino snovi.
- Habe je v svoji raziskavi ugotovila, da je bilo reševanje nalog prostorsko časovnega sklepanja bolj uspešno po poslušanju Mozartove sonate za dva klavirja v D-duru.
- Kristanova v svoji raziskavi ugotavlja, da učitelji pogosto pri poučevanju tujega jezika na razredni stopnji uporabljajo glasbo, saj učence na ta način motivirajo in jih preko pesmi naučijo novih besed. Pesmi pripomorejo k boljši izgovorjavi, k lažjemu učenju novih besed in naredijo učenje bolj zabavno.
- Gorjančeva in Rozmanova pa sta ugotovili, da je tudi glasba v risankah lahko uporabno in učinkovito didaktično sredstvo, še posebej v prvi razredih osnovne šole. (Habe, 2018)

Po drugi strani pa kar nekaj raziskav poroča o motečih učinkih glasbe na učenje, ko glasba deluje kot miselni distraktor:

- Etaugh in Michals sta ugotovila, da predvajanje priljubljene glasbe kot zvočnega ozadja negativno vpliva na bralno uspešnost pri ženskah, ne pa tudi toliko pri moških.
- Furnham in Bradley sta preučevala moteče vplive pop glasbe kot zvočnega ozadja na uspešnost introvertiranih in ekstravertiranih posameznikov pri raznih kognitivnih nalogah. Ugotovila sta, da pri priklicu ni bistvenih razlik med introverti in ekstraverti. Uspešnost pa se rahlo znižala ob prisotnosti glasbe pri introvertih. Ugotovila sta še, da glasba vpliva kot moteči dejavnik na nekatere kognitivne procese, kot sta pozornost in priklic bolj kot na druge.
- Schellenberg s sodelavci je ugotovil, da je pri besednem učenju bolj moteče hitro spreminjajoče se zvočno ozadje kot počasnejša glasba. (Habe, 2018)

2.10. POGOSTOST UPORABE GLASBE PRI POUKU

Delinova pa je v svoji raziskavi ugotovila:

- da osnovnošolski učitelji uporabljajo glasbo pri svojem pouku občasno,
- da jo učitelji uporabljajo redkeje kot učiteljice,
- da jo pogosteje uporabljajo tisti učitelji, ki imajo tudi sami glasbeno izobrazbo,
- da se glasbo najmanj uporablja pri naravoslovnih predmetih,
- da je najpogostejši namen uporabe glasbe za izboljšanje razredne klime.

Večinoma učitelji najbolj pogosto uporabljajo sprostitveno glasbo, učitelji s formalno glasbeno izobrazbo, pa predvajajo velikokrat tudi klasiko. Najpogosteje uporabijo glasbo v prvi polovici učne enote kot motivacijo za delo. (Habe, 2018)

III. EMPIRIČNI DEL

3. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Glavno vprašanje najine raziskovalne naloge je, ali glasba vpliva na efektivnost učenja in kako. Želeli sva raziskati kakšne posledice ima poslušanje glasbe med učenjem in ali lahko z rezultati, ki jih bova zbrali pomagava učencem, ki se težje učijo in zberejo pri učenju. Raziskovali sva s pomočjo anketnega vprašalnika, ki so ga reševali učenci. Z zbranimi odgovori bova ugotovili, kako mladi v Sloveniji gledajo na učenje s pomočjo glasbe in ali menijo, da jim glasba pomaga pri učinkovitosti učenja. Anketa je bila izvedena tudi med učitelji, saj sva želeli izvedeti v kolikšni meri se pri pouku vključuje glasba in s kakšnimi nameni.

Prav tako sva želeli teorijo preizkusiti tudi sami, zato sva obe izvajali eksperiment, kjer sva različne zvrsti glasbe poslušali ob različnih časih in ugotavljale kakšen vpliv je imelo to na učinkovitost učenja.

3.1. RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN HIPOTEZE

RV1: ALI GLASBA VPLIVA NA EFEKTIVNOST UČENJA?

H1: Učenci se ob glasbi lažje učijo, so bolj skoncentrirani in zbrani ter imajo večjo motivacijo za delo.

H2: Učenci, ki se učijo ob glasbi dosegajo boljše rezultate na tekmovanjih, pisnih preverjanjih in ocenjevanjih znanja, ...

H3: Kljub pozitivnim učinkom, se učitelji redko poslužujejo glasbe, kot učnega pripomočka pri pouku.

RV2: KATERE VRSTE GLASBE POZITIVNO VPLIVAJO NA UČENJE?

H4: Največji učinek na učenje pri učencih ima poslušanje klasične glasbe oz. instrumentalne glasbe.

H5: Glasba z besedilom učencem odvrča pozornost od učenja in jih dekoncentrira med učenjem.

R3: ALI IMA RELAKSACIJSKA GLASBA VEČJI VPLIV NA EFEKTIVNOST UČENJA KOT DRUGE ZVRSTI?

H6: Učenci neradi poslušajo relaksacijsko glasbo, kljub opaženim pozitivnim učinkom na efektivnost učenja.

H7: Relaksacijsko glasbo je najbolje poslušati pred in po učenju, saj nas sprosti in umiri, kar pozitivno vpliva na učenje in zapomnitev.

R4: ALI POUK OB GLASBI VPLIVA NA VEČJO ZBRANOST IN UMIRJENOST UČENCEV?

H8: Nemirnim učencem ter učencem, ki se težko koncentrirajo glasba med poukom pomaga pri umiritvi in zbranosti.

RV5: KDAJ IMA POSLUŠANJE GLASBE NAJVEČJI EFEKT OZ. UČINEK ?

H9: Če učenec posluša glasbo nekaj 10 minut pred poukom ima največji učinek, saj se učenec umiri in pripravi na uro.

H10: Poslušanje glasbe po pouku/učenju nima nobenega vpliva na učenje in koncentracijo.

H11: Učenci glasbo najraje poslušajo med učenjem.

RV6: ALI IN ČE, KDAJ SE UČITELJI POSLUŽUJEJO GLASBE KOT UČNEGA PRIPOMOČKA?

H12: Glasbe, kot didaktični pripomoček, se bolj poslužujejo učitelji, ki poučujejo na razredni stopnji, najmanj ali nikoli pa se glasbe ne poslužujejo učitelji, ki poučujejo naravoslovne predmete.

H13: Učitelji izbirajo in predvajajo glasbo, ki jo poslušajo/poznajo učenci.

H14: Učitelji glasbo večkrat predvajajo pred začetkom pouka, kot pomiritev in sprostitev učencev, ter kot motivacijo za delo.

4. METODOLOGIJA

4.1. OPIS VZORCA (UČENCI)

Na anketni vprašalnik so odgovarjali učenci in dijaki iz celotne Slovenije. Stari so od 12 do 17 let. Odgovarjalo je 109 oseb, od tega 68 žensk in 41 moških.

4.2. OPIS VZORCA (UČITELJI)

Na anketni vprašalnik so odgovarjali učitelji Osnovne šole Cankova, Kuzma, Bakovci, Fokovci, Beltinci in Tišina. Odgovarjalo je 51 učiteljev, od tega je bilo 38 žensk in 13 moški.

4.3. OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV (UČENCI)

Podatke sva zbirali od učencev in dijakov iz celotne Slovenije. Ker sva želeli anketirancem zagotoviti anonimnost, v anketi ni bilo potrebno navesti osebnih podatkov kot so ime anketiranca ali naziv šole, ki jo anketiranec obiskuje. Anketni vprašalnik je bil anketirancem dostopen na spletni strani 1KA med 24. 1. 2022 in 2. 2. 2022 (10 dni). Povezavo do ankete sva delili s pomočjo družbenih omrežij, saj sva tako zagotovile, da vključiva učence in dijake iz celotne Slovenije. Ko sva zbrali vse podatke, sva anketni vprašalnik analizirali in rezultate prikazali s pomočjo tabel, grafov in opisov.

4.4. OPIS POSTOPKA ZBIRANJA PODATKOV (UČITELJI)

Podatke sva zbirali med učitelji Osnovne šole Cankova, Kuzma, Bakovci, Fokovci, Beltinci in Tišina. Tudi v tej anketi sva anketirancem želeli zagotoviti kar največjo anonimnost, zato ni bilo potrebno navajati imen, šole ali starosti. Anketni vprašalnik je bil anketirancem na voljo na spletni strani 1KA med 4. 2. 2022 in 13. 2. 2022 (10 dni). Ponovno pa je bila anketa dostopna med 1. 4. 2022 in 10. 4. 2022 (10 dni). Do povezave do ankete so dostopali po mailu, ki ga je posredovala najina mentorica. Ko sva zbrali vse podatke sva anketo tudi analizirali s pomočjo tabel, grafov in opisov.

4.5. OPIS INSTRUMENTA (ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE)

Anketa oziroma vprašalnik je tehnika pridobivanja podatkov, pri kateri prisotnost raziskovalca, ki želi zbrati večje število podatkov in informacij ni nujno potrebna. Vprašanja so lahko postavljena v pisni obliki. Vprašalnik ali anketa nam pomaga zbrati želene podatke v relativno kratkem času. Ločimo pa tudi več tipov vprašanj, ki jih vključujemo v anketo: odprti, zaprti in kombinirani tip. Midve sva se poslužili večinoma vprašanj zaprtega tipa, pri katerih so anketiranci izbirali med vnaprej pripravljenimi odgovori. Dve vprašanji sta bili odprtega tipa, kjer je anketirana oseba podala odgovor brez vnaprej pripravljenih omejitev. Nekaj vprašanj pa je bilo tudi kombiniranega tipa, kjer so bili vnaprej podani odgovori, hkrati pa je anketiranec lahko podal svoj odgovor, če mu možni odgovori niso ustrezali (»Drugo: _____«).

Anketni vprašalnik, kot je bilo že prej omenjeno, je bil izdelan na spletni strani 1KA. Imel je 26 vprašanj, od tega so bila 3 vprašanja, s katerimi sva izvedeli spol, starost in razred anketiranca in 3 podvprašanja. Vprašanja št. 6, 14 in 23 so imela še podvprašanje v primeru, da je anketiranec odgovoril na določen odgovor pritrdilno ali nikalno.

4.6. OPIS INSTRUMENTA (ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE)

Anketni vprašalnik je bil izdelan na spletni strani 1KA. Imel je 10 vprašanj, od tega sta bili 2 vprašanja, s katerima sva izvedeli spol anketirancev in kateri predmet poučujejo. Vprašanja 3 in 7 sta imeli vsaka po eno podvprašanje v primeru, da je anketiranec odgovoril pritrdilno. Večina vprašanj je bilo zaprtega tipa, dve vprašani pa sta bili kombiniranega tipa, kjer je imel anketiranec poleg ponujenih možnosti, še možnost zapisa lastnega odgovora.

4.7. OPIS INSTRUMENTA (EKSPERIMENT)

Eksperiment sva izvajali midve sami. Tia je svoj eksperiment izvajala 3 tedne, Anja pa 5 tednov. Poskušali sva odgovoriti na vprašanje, kako določena glasba vpliva na efektivnost učenja, motivacijo in počutje med samim učenjem. Prav tako sva želeli izvedeti, kdaj je poslušanje glasbe najbolj efektivno (pred, med ali po učenju).

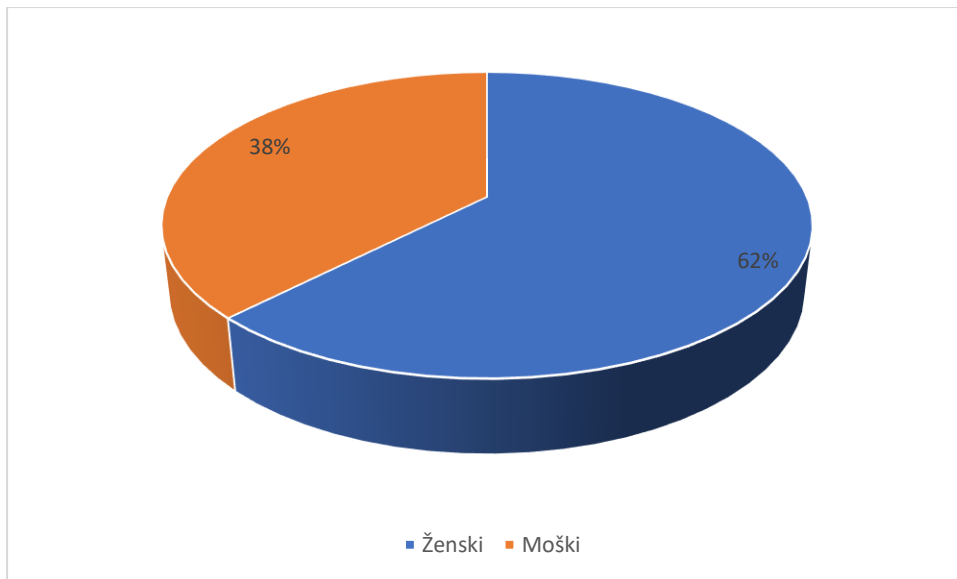
5. REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

5.1. ANKETA ZA UČENCE

SPOL

	Spol:
Ženski	68
Moški	41

Tabela 1: Spol anketirancev



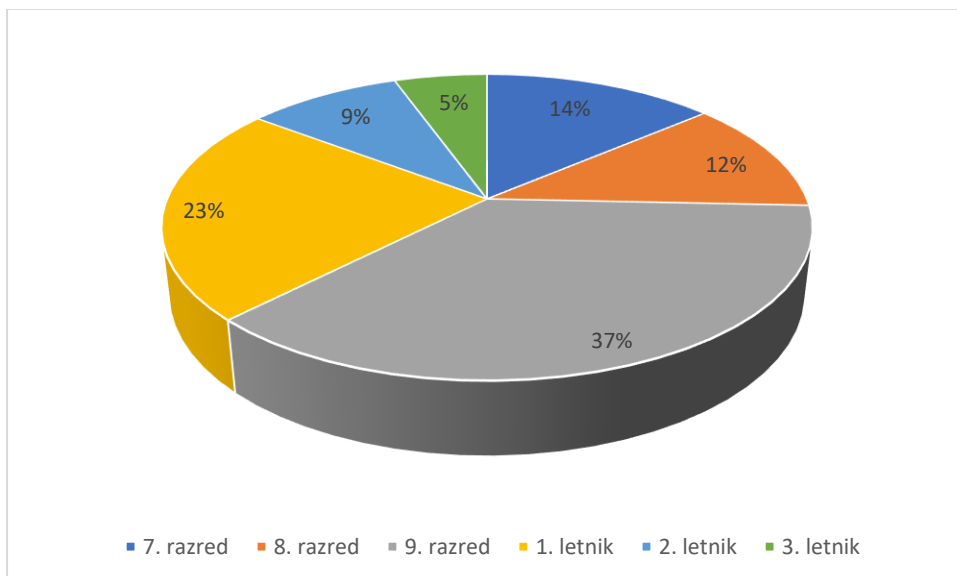
Graf 1: Spol anketirancev

Pri anketi je sodelovalo 68 (62 %) žensk in 41 (38 %) moških.

RAZRED

	Razred
7. razred	15
8. razred	13
9. razred	40
1. letnik:	25
2. letnik:	10
3. letnik:	6

Tabela 2: Razred, ki ga obiskujejo anketiranci



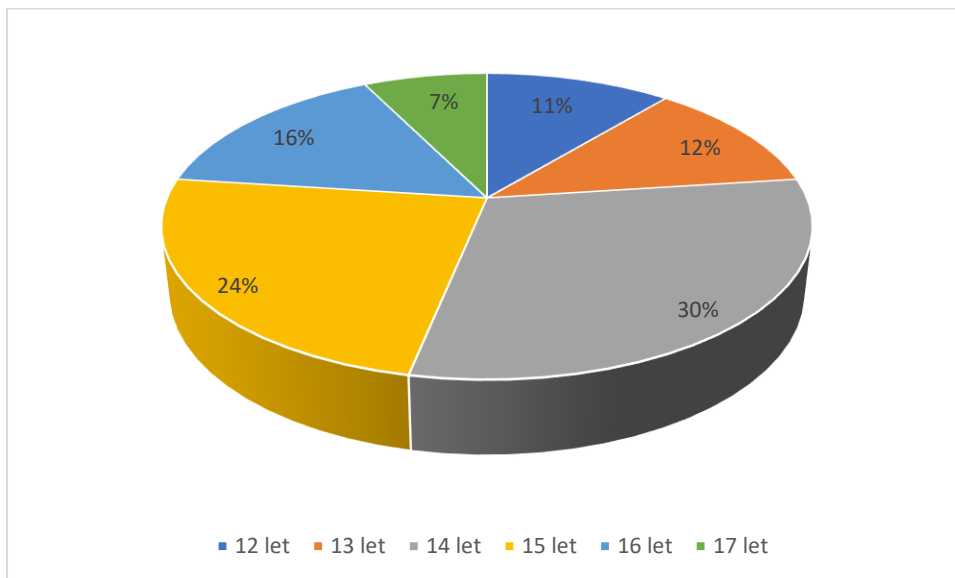
Graf 2: Razred, ki ga obiskujejo anketiranci

Na anketo so odgovarjali mladi od 7. razreda osnovne šole, pa do 3. letnika srednje šole. 15 anketirancev obiskuje 7. razred, 13 je osmošolcev, kar 40 jih obiskuje 9. razred, 25 anketirancev hodi v 1. letnik, v 2. letniku so 4 anketiranci, 6 pa jih je iz 3. letnika.

STAROST

	Starost
12 let	12
13 let	13
14 let	33
15 let	26
16 let	17
17 let	8

Tabela 3: Starost anketirancev



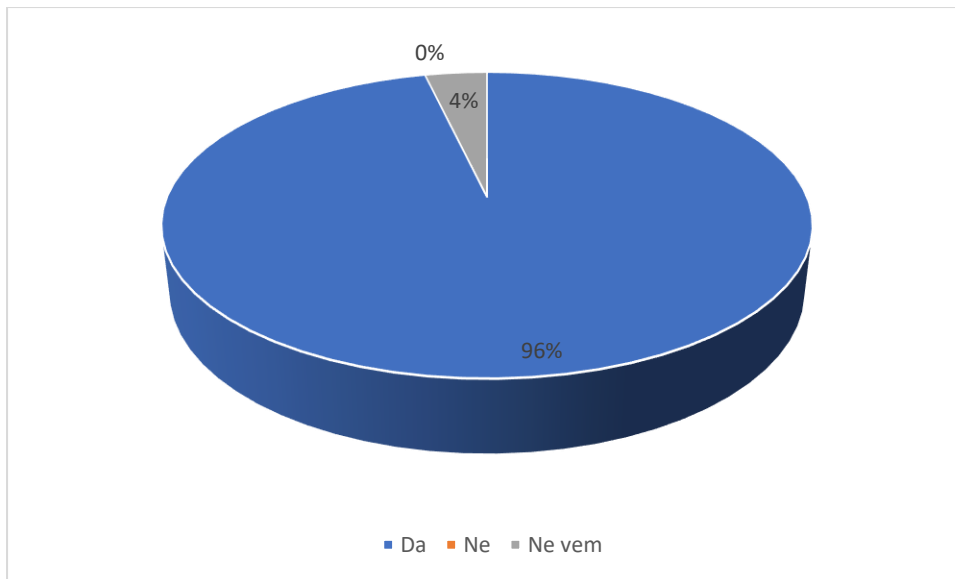
Graf 3: Starost anketirancev

12 anketirancev je starih 12 let, 13 anketirancev je starih 13 let, 33 anketirancev ima 14 let, 26 let je starih 15 anketirancev, 17 let je starih 16 let, 8 anketirancev pa je starih 17 let.

PRILJUBLJENOST POSLUŠANJA GLASBE

	Ali rad/a poslušaš glasbo?
DA	105
NE	0
NE VEM	4

Tabela 4: Priljubljenost poslušanja glasbe med anketiranci



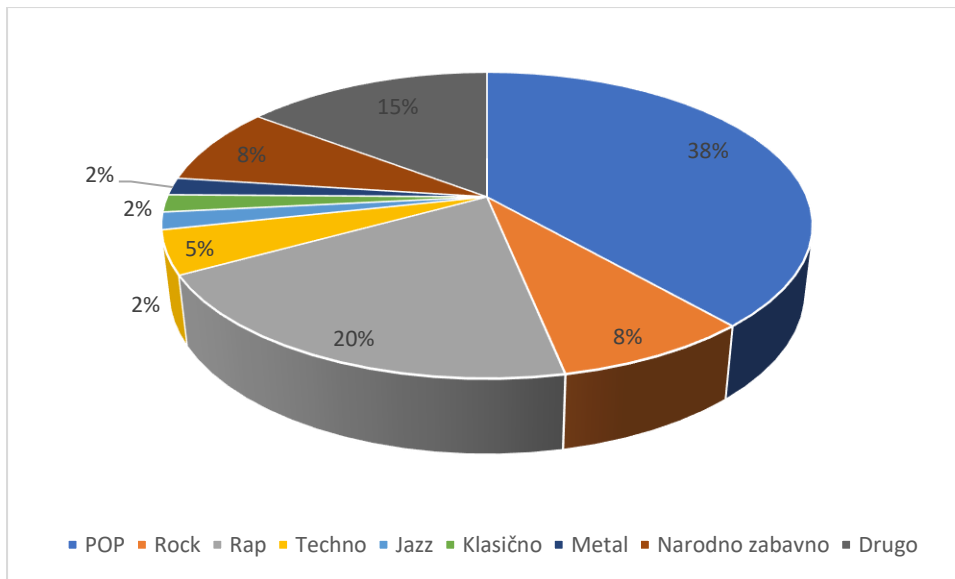
Graf 4: Priljubljenost poslušanja glasbe med anketiranci

105 (96 %) anketirancev rado posluša glasbo, 0 jih pravi, da glasbe ne poslušajo radi, 4 (4 %) anketiranci pa ne vedo ali radi poslušajo glasbo.

PRILJUBLJENOST ZVRSTI GLASBE

	Katero vrsto glasbe najraje poslušate?
POP	42
Rock	9
Rap	22
Techno	5
Jazz	2
Klasično	2
Metal	2
Narodno zabavno	9
Drugo	16

Tabela 5: Priljubljenost zvrsti glasbe med anketiranci



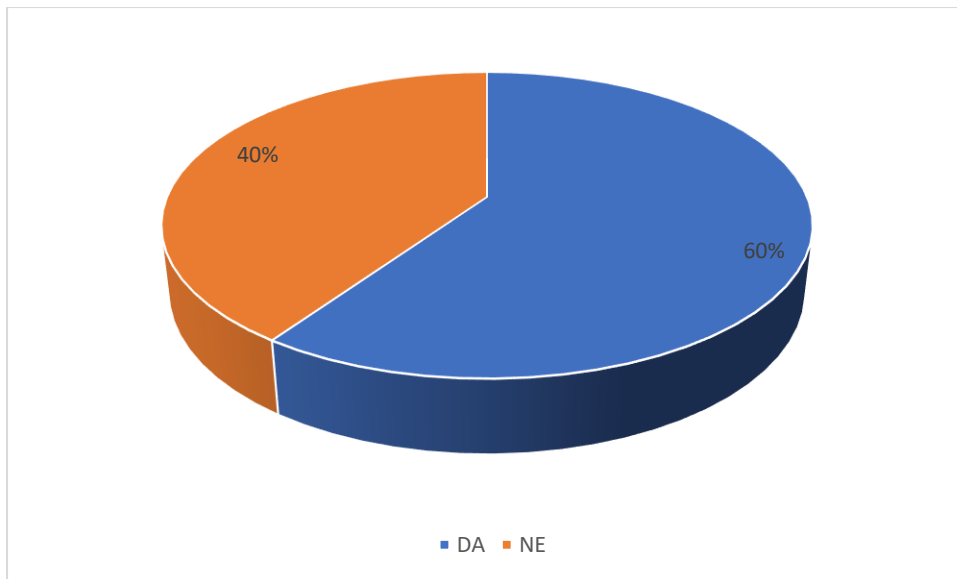
Graf 5: Priljubljenost zvrsti glasbe med anketiranci

42 (38 %) anketirancev najraje posluša POP glasbo, 9 (8 %) anketirancev pravi, da najraje posluša rock glasbo, 22 (20 %) anketirancev najraje posluša rap glasbo, 5 (5 %) jih posluša techno glasbo, le 2 (2 %) anketiranci najraje poslušata jazz glasbo, prav tako po 2 (2 %) anketiranci najraje poslušata klasično in metal glasbo, 9 (8 %) anketirancev najraje posluša narodno zabavno glasbo, 16 (15 %) anketirancev glasbo, ki ni bila navedena. Pod drugo so navedli indie glasbo, KPOP in kombinacije več zvrsti glasbe.

POSLUŠANJE GLASBE MED UČENJEM

	Ali poslušáš glasbo tudi med učenjem?
DA	65
NE	44

Tabela 6: Poslušanje glasbe med učenjem



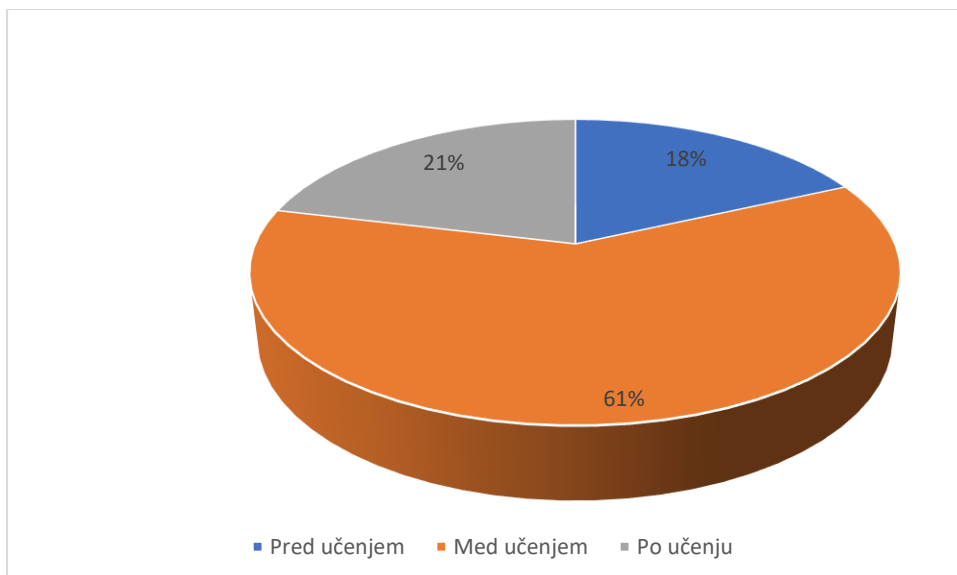
Graf 6: Poslušanje glasbe med učenjem

65 (60 %) anketirancev posluša glasbo tudi med učenjem, 44 (40 %) anketirancev pa glasbe med učenjem ne posluša učenjem.

TERMIN POSLUŠANJA GLASBE OB UČENJU

	Kdaj se ti zdi najbolj primeren čas za poslušanje glasbe ob učenju?
Pred učenjem	12
Med učenjem	40
Po učenju	14

Tabela 7: Čas poslušanja glasbe ob učenju pri anketirancih



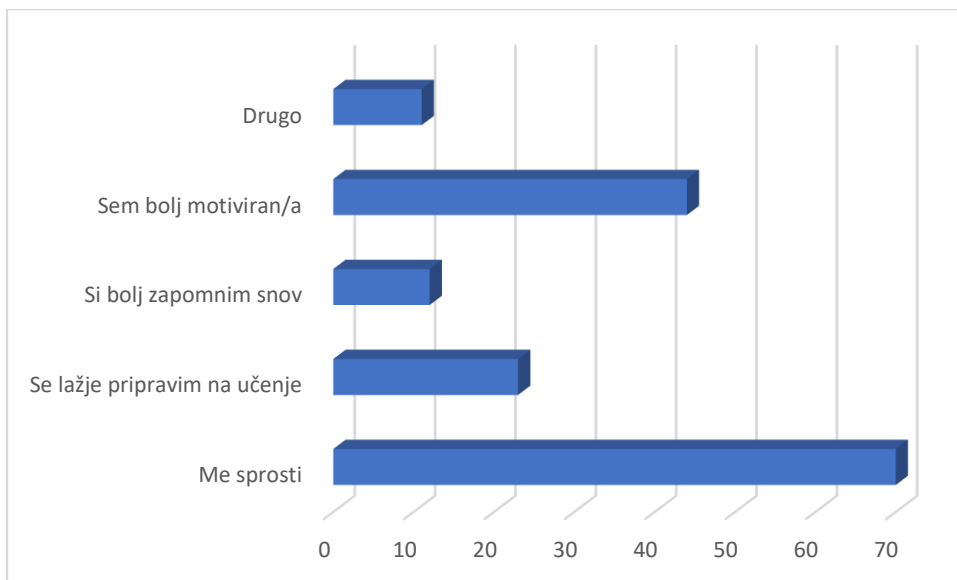
Graf 7: Čas poslušanja glasbe ob učenju pri anketirancih

12 (17 %) anketirancem se zdi najbolj primerno poslušati glasbo pred učenjem, 40 (61 %) anketirancem med učenjem, 14 (22 %) pa jih meni, da je najbolj primerno poslušati glasbo po učenju.

VZROK POSLUŠANJA GLASBE OB UČENJU (Možnih več odgovorov):

	Zakaj poslušáš glasbo pred/med/po učenju?
Me sprosti	70
Se lažje pripravim na učenje	23
Si bolj zapomnim snov	12
Sem bolj motiviran/a	44
Drugo	11

Tabela 8: Vzroki poslušanja glasbe ob učenju med anketiranci



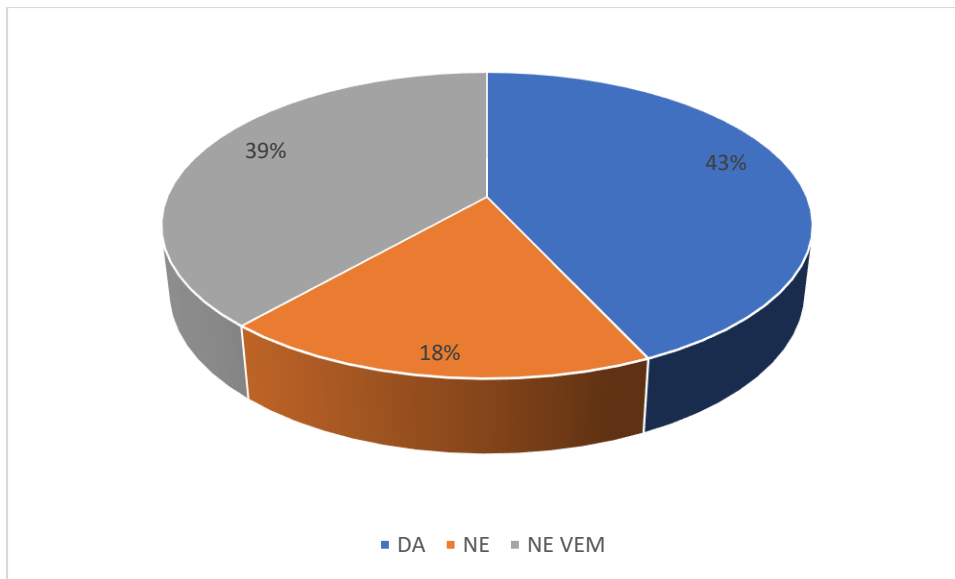
Graf 8: Vzroki poslušanja glasbe ob učenju med anketiranci

70 anketirancev poslušá glasbo ob učenju, ker jih sprosti, 23 anketirancev poslušá glasbo ob učenju, ker se lažje pripravijo na učenje, 12 anketirancev pravi, da si tako lažje zapomnijo snov, 44 anketirancev opaža večjo motivacijo, če ob učenju poslušajo glasbo, 11 anketirancev pa glasbo ob učenju ne poslušá, zato so odgovorili z drugo.

VPLIV GLASBE NA UČINKOVITOST UČENJA

	Ali glasba vpliva na učinkovitost tvojega učenja?
DA	47
NE	20
NE VEM	42

Tabela 9: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev



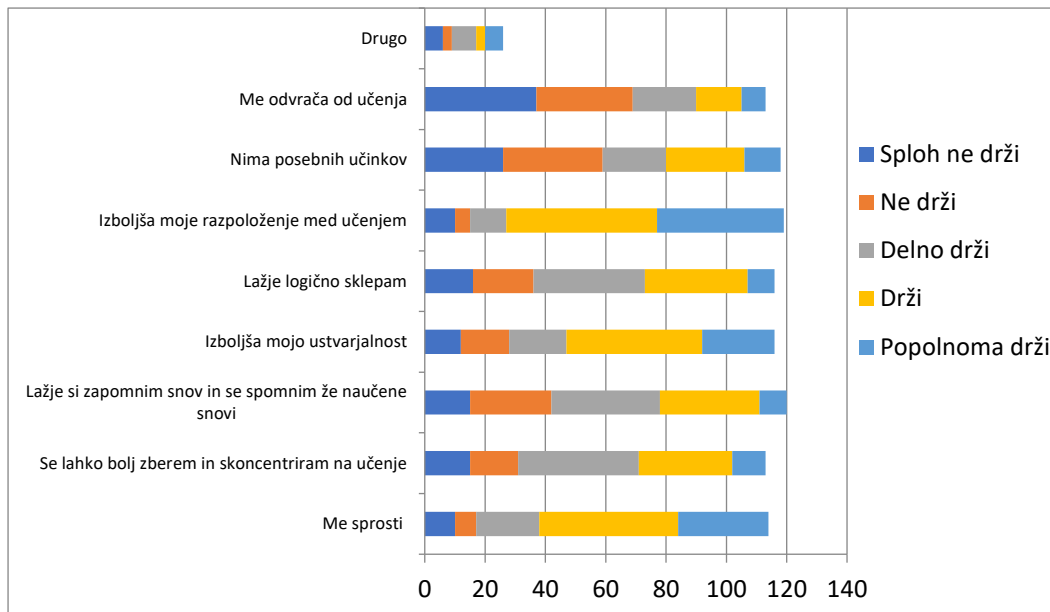
Graf 9: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev

47 (43 %) anketirancev meni da glasba vpliva na učinkovitost njihovega učenja, 20 (18 %) anketirancev je mnenja, da glasba ne vpliva na učinkovitost njihovega učenja, 42 (39 %) anketirancev pa ne ve ali glasba ob učenju vpliva na njihovo učinkovitost učenja.

OPAŽANJA OB POSLUŠANJU GLASBE MED UČENJEM

	Popolnoma drži	Drži	Delno drži	Ne drži	Sploh ne drži
Me sprosti:	10	7	21	46	30
Se lahko bolj zberem in skoncentriram na učenje	15	16	40	31	11
Lažje si zapomnim snov in se spomnim že naučene snovi	15	27	36	33	9
Izboljša mojo ustvarjalnost	12	16	19	45	24
Lažje logično sklepam	16	20	37	34	9
Izboljša moje razpoloženje med učenjem	10	5	12	50	42
Nima posebnih učinkov	26	33	21	26	12
Me odvrča od učenja	37	32	21	15	8
Drugo	6	3	8	3	6

Tabela 10: Opažanja anketirancev ob poslušanju glasbe med učenjem



Graf 10: Opažanja anketirancev ob poslušanju glasbe med učenjem

10 anketirancev se je ob trditvi, da jih glasba med učenjem sprosti opredelilo, da za njih to popolnoma drži, 7 jih pravi, da za njih to drži, delno drži 21, kar 46 anketirancem glasba ne pomaga pri sprostitvi, zato so odgovorili z ne drži, 30 anketirancem pa glasba sploh ne pomaga.

Ob trditvi, da se ob glasbi bolj zberejo in skoncentrirajo na učenje se 15 anketirancev popolnoma strinja, 27 anketirancev se strinja, 36 anketirancev pavi, da to delno drži, 33 jih pravi, da jim glasba pri tem ne pomaga, 9 pa jih je odgovorilo s sploh ne drži.

15 anketirancev pravi, da tretja trditev »Lažje si zapomnim snov in se spomnim že naučene snovi« popolnoma drži, 27, da trditev drži, pri 36 anketirancih le delno, 33 anketirancev je mnenja, da trditev za njih ne drži, samo 9 pa jih pravi, da za njih ta trditev sploh ne drži.

Da glasba izboljša ustvarjalnost je opazilo 12 anketirancev, ki je odgovorilo, da se s trditvijo popolnoma strinja, 16 anketirancev, ki je odgovorilo z drži in 19, ki so odgovorili z delno drži. 45 anketirancem glasba ne pomaga pri ustvarjalnosti, zato so odgovorili z ne drži. 24 pa glasba sploh ne pomaga pri izboljšanju ustvarjalnosti.

S peto trditvijo »Lažje logično sklepam« se popolnoma strinja 16 anketirancev, 20 jih pravi, da trditev drži, 37 jih pravi, da trditev drži le delno, 34 jih misli, da trditev za njih ne drži, 9 pa, da trditev sploh ne drži.

S šesto trditvijo »Izboljša moje razpoloženje med učenjem« se popolnoma strinja 10 anketirancev, 5 jih pravi, da trditev drži, 12 je mnenja, da trditev delno drži, kar 50 se s trditvijo ne strinja, 42 pa se s trditvijo sploh ne strinjajo.

Da glasba nima posebnih učinkov misli kar 26 anketirancev, 33 jih je odgovorilo, da trditev drži, 21 jih misli, da trditev le delno drži, 26 se jih ne strinja, 12 pa misli, da trditev sploh ne drži.

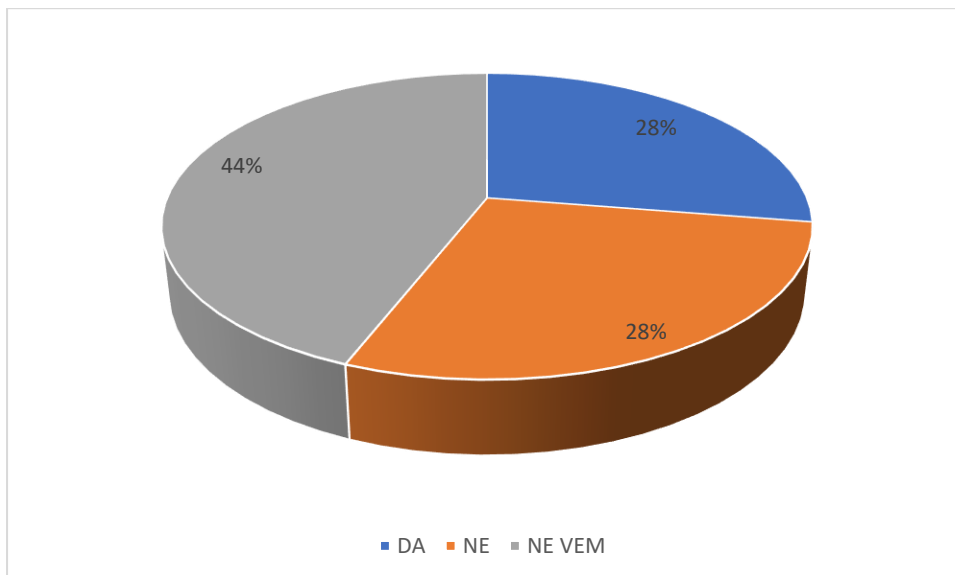
37 anketirancev glasba popolnoma odvrča od učenja, 32 anketirancev se je strinjalo s to trditvijo, 21 pa se je delno strinjalo. Za 15 anketirancev to ne drži, za 8 pa sploh ne drži.

Pod drugo so anketiranci navajali, da glasbe ne poslušajo, ali da niso bili pozorni na te učinke glasbe.

VPLIV GLASBE NA UČINKOVITOST UČENJA

	Meniš, da zaradi poslušanja glasbe ob učenju dosegaš boljše rezultate v šoli?
DA	30
NE	31
NE VEM	48

Tabela 11: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev



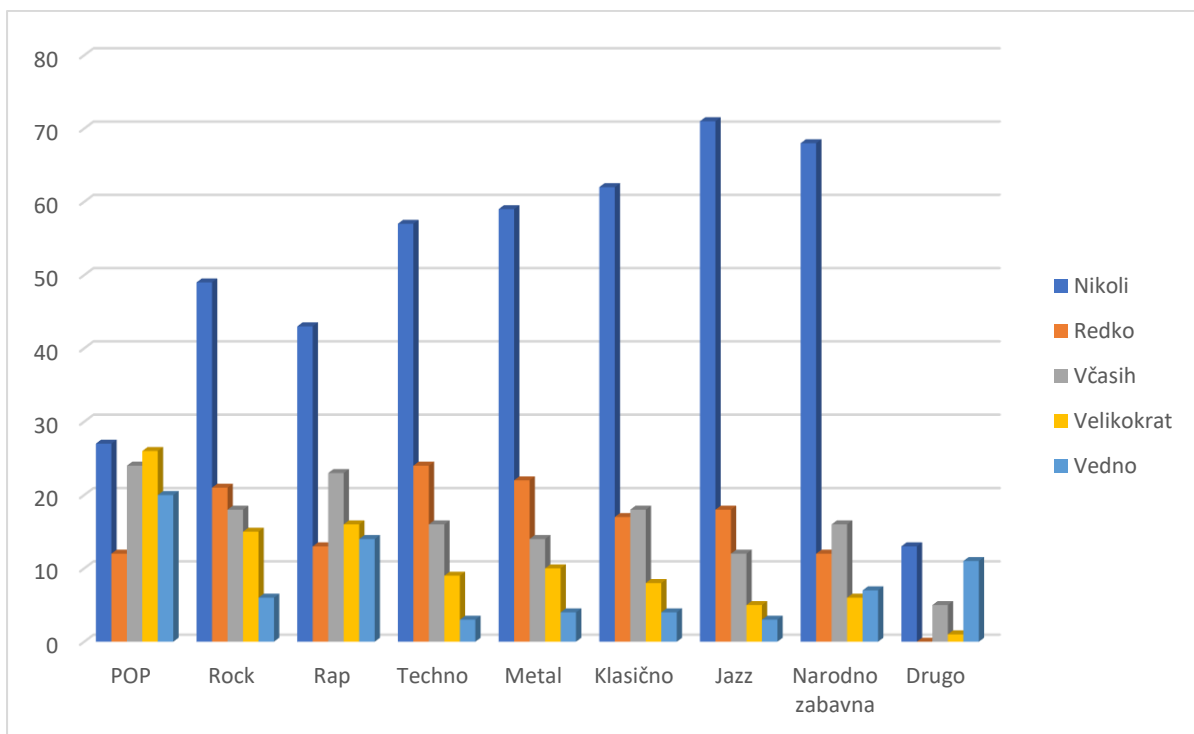
Graf 11: Vpliv glasbe na učinkovitost učenja anketirancev

30 (28 %) anketirancev meni da zaradi poslušanja glasbe ob učenju dosegajo boljše rezultate, 31 (28 %) jih meni da ne dosegajo boljših rezultatov, 48 (44 %), kar je malo manj kot polovica, jih pa ne ve.

ZVRSTI GLASBE OB UČENJU

	Nikoli	Redko	Včasih	Velikokrat	Vedno
POP	27	12	24	26	20
Rock	49	21	18	15	6
Rap	43	13	23	16	14
Techno	57	24	16	9	3
Metal	59	22	14	10	4
Klasično	62	17	18	8	4
Jazz	71	18	12	5	3
Narodno zabavna	68	12	16	6	7
Drugo	13	0	5	1	11

Tabela 12: Zvrsti glasbe, ki jo anketiranci najpogosteje poslušajo ob učenju



Graf 12: Zvrsti glasbe, ki jo anketiranci najpogosteje poslušajo ob učenju

POP glasbe nikoli ne poslušajo 27 anketirancev, le redko jo poslušajo 12 anketirancev, 24 jih poslušajo včasih, 26 pa POP glasbo poslušajo velikokrat, le 20 pa POP glasbo poslušajo vedno.

49 anketiranih nikoli ne poslušajo rock glasbe, 21 anketiranih to glasbo poslušajo le redko, 18 pa le včasih. Velikokrat jo poslušajo 15 anketiranih, vedno pa le 6.

Rap glasbo nikoli ne poslušajo 43 anketiranih, 13 jih poslušajo le redko, včasih pa 23 anketiranih. Velikokrat to glasbo poslušajo 16, vedno pa 14 anketiranih.

57 anketiranih ne poslušajo techno glasbe, 24 jih poslušajo le redko, 16 samo včasih, velikokrat 9, vedno pa 3 anketiranci.

Metal glasbe ne posluša 59 anketiranih, 22 le redko, 14 samo včasih, 10 jih posluša velikokrat, 4 pa vedno.

Klasične glasbe ne posluša kar 62 anketiranih, 17 jih posluša le redko, 18 anketiranih le včasih. Velikokrat jo posluša le 8 anketiranih, vedno pa le 4 anketirani.

71 anketiranih ne posluša jazz glasbe, redko jo posluša 18 anketirancev, 12 anketirancev jazz glasbo posluša le včasih, velikokrat samo 5 anketiranih, le 3 pa jo poslušajo vedno.

Narodne glasbe ne posluša 68 anketiranih, redko jo posluša 12, včasih pa 16 anketirancev. Velikokrat jo posluša 6 anketiranih, vedno pa samo 7.

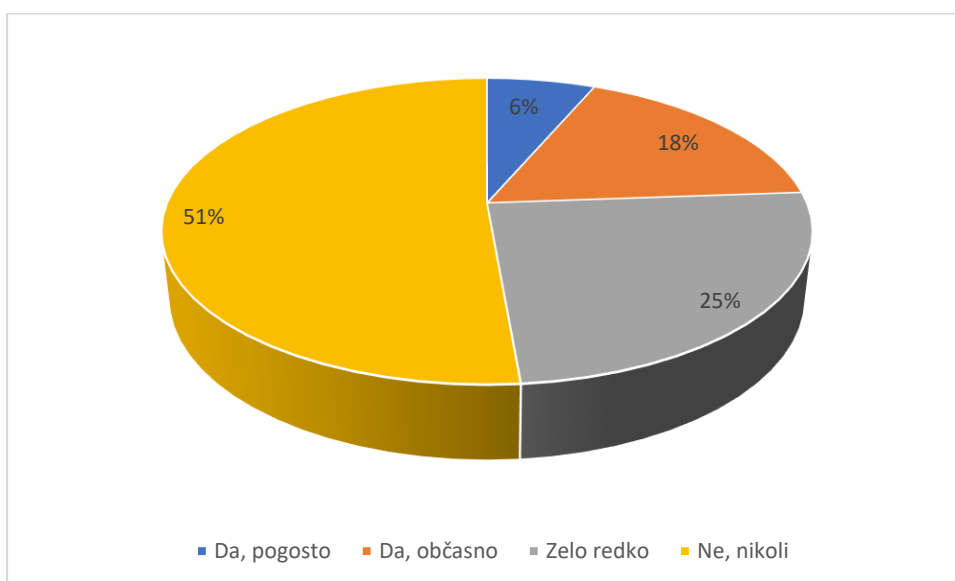
Pod drugo pa so navajali KPOP ter indie glasbo in določene glasbenike.

Najpogosteje poslušajo vprašani ob učenju POP ali RAP, najredkeje pa klasično, narodno zabavno in jazz glasbo.

POSLUŠANJE RELAKSACIJSKE GLASBE OB UČENJU

	Ali poslušáš relaksacijsko glasbo?
Da, pogosto	7
Da, občasno	19
Zelo redko	27
Ne, nikoli	56

Tabela 13: Poslušanje relaksacijske glasbe ob učenju



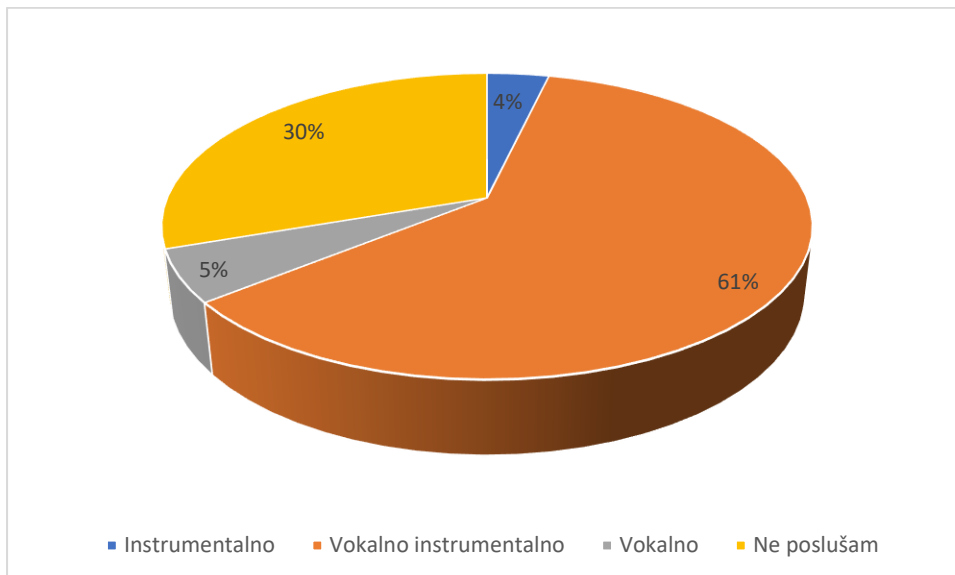
Graf 13: Poslušanje relaksacijske glasbe ob učenju

7 (6 %) anketiranih pogosto posluša relaksacijsko glasbo, občasno jo posluša 19 (18 %), redko jo poslušajo 27 (25 %), nikoli pa je ne posluša kar 56 (51 %) anketiranih, kar je več kot polovica.

POSLUŠANJE INSTRUMENTALNE ALI VOKALNO INSTRUMENTALNE GLASBE OB UČENJU

	Ali med učenjem poslušáš instrumentalno ali vokalno instrumentalno glasbo?
Instrumentalno	4
Vokalno instrumentalno	66
Vokalno	6
Ne poslušam	33

Tabela 14: Poslušanje instrumentalne ali vokalno instrumentalne glasbe ob učenju



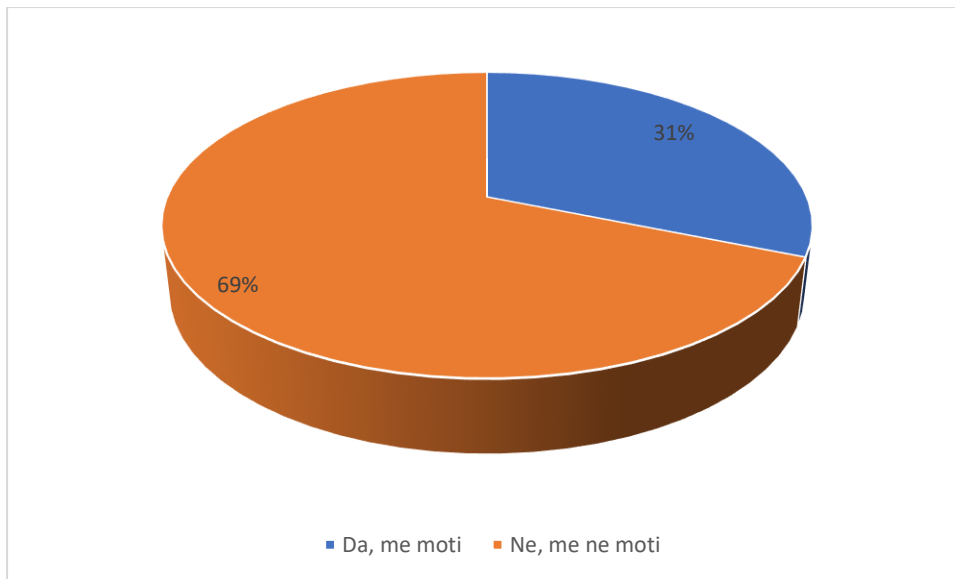
Graf 14: Poslušanje instrumentalne ali vokalno instrumentalne glasbe ob učenju

66 (61 %) anektiranih, kar je malo več kot polovica med učenjem posluša vokalno instrumentalno glasbo, samo 4 (4 %) poslušajo instrumentalno, 6 (5 %) jih posluša vokalno, 33 (30 %) anketiranih pa je ne posluša.

VPLIV GLASBE Z BESEDILOM NA UČENJE

	Ali te glasba z besedilom odvráča/moti pri učenju?
Da, me moti	34
Ne, me ne moti	75

Tabela 15: Vpliv glasbe z besedilom na učenje anketirancev



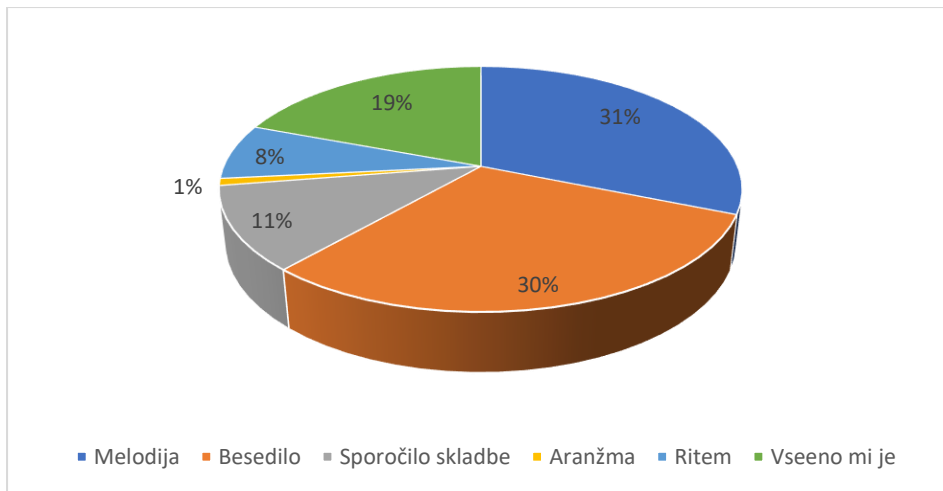
Graf 15: Vpliv glasbe z besedilom na učenje anketirancev

Več kot polovica anektiranih je odgovorila z *ne, me ne moti* kar je 75 (69 %), medtem ko je 34 (31 %) odgovorilo z *ja, me moti*. Kot vzrok so navedli: dekoncentracija, nezbranost, petje besedila, koncentracija na glasbo, nezbranost, odvrčanje pozornosti, težje pomnjenje snovi.

USMERJENOST POZORNOSTI NA ELEMENTE GLASBE OB UČENJU

	Na kateri element skladbe, ki jo poslušáš ob učenju si pri poslušanju glasbe najbolj pozoren?
Melodija	34
Besedilo	33
Sporočilo skladbe	12
Aranžma	1
Ritem	8
Vseeno mi je	21

Tabela 16: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe ob učenju



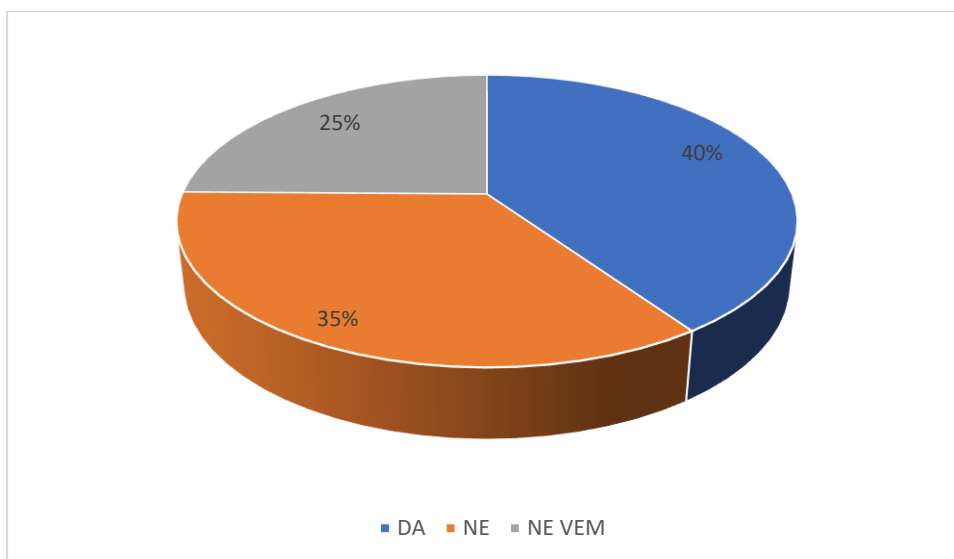
Graf 16: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe ob učenju

Večina anektiranih je najbolj pozornih na melodijo pesmi (31 %), kar je 34 odgovorov, skoraj enako število anketiranih je pozorno na besedilo, to je 33 (30 %) anketiranih, 12 (11 %) anketirancem je najbolj pomembno sporočilo pesmi, le 8 (8 %) je najpomembnejši ritem, 21 (19 %) jim elementi glasbe niso tako pomembni, najmanjši delež anketiranih pa je pozornih na aranžma in sicer samo en odgovor (1 %).

USMERJENOST POZORNOSTI NA ELEMENTE GLASBE V PROSTEM ČASU

	Ali si pri poslušanju glasbe v prostem času pozoren na enake elemente v skladbi?
DA	44
NE	38
NE VEM	27

Tabela 17: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe v prostem času



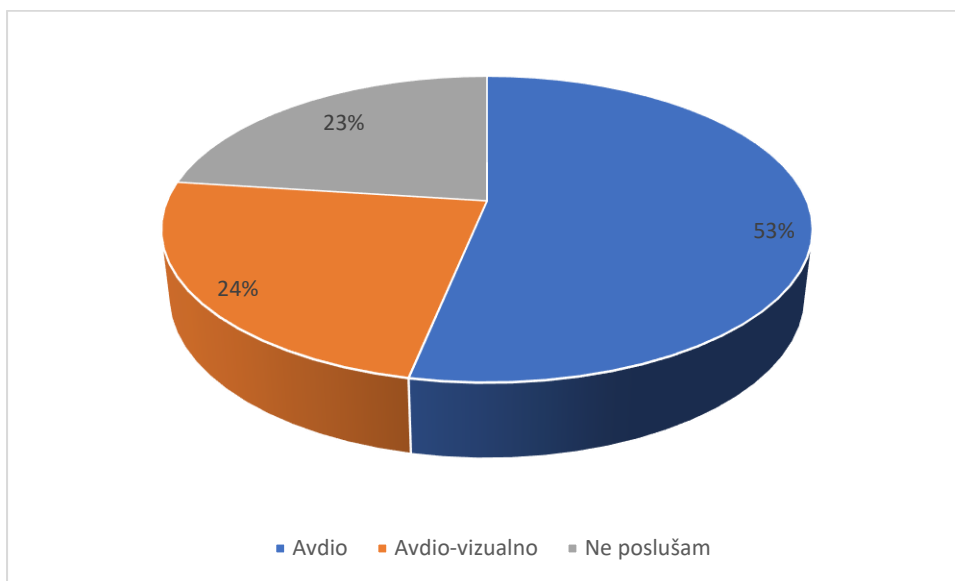
Graf 17: Usmerjenost pozornosti anketirancev na elemente glasbe v prostem času

44 (40 %) jih je odgovorilo z *da*, med tem ko jih je z *ne* odgovorilo kar 38 (35 %). 27 (25 %) anektiranih pa na to ni bilo pozorno, zato ne vedo.

NAČIN POSLUŠANJA GLASBE OB UČENJU

	Kakšen način poslušanja glasbe izbiraš pri učenju?
Avdio	58
Avdio-vizualno	26
Ne poslušam	25

Tabela 18: Anketirančev način poslušanja glasbe ob učenju



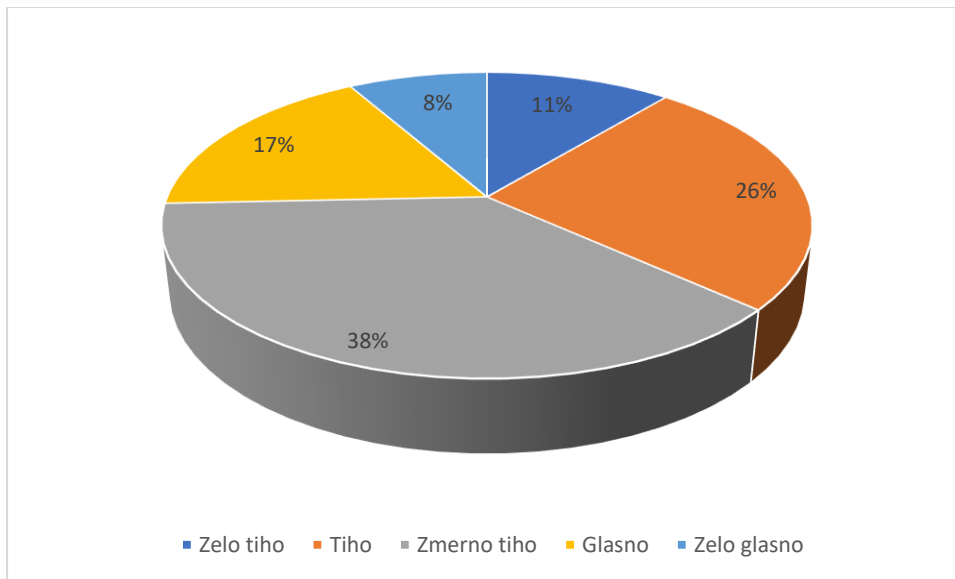
Graf 18: Anketirančev način poslušanja glasbe ob učenju

Največ anektiranih, in sicer 58 med učenjem samo posluša glasbo (53 %), 26 (24 %) jih posluša glasbo avdio-vizualno, 25 (23 %) glasbe ne posluša med učenjem.

GLASNOST POSLUŠANJA GLASBE OB UČENJU

	Kako glasno glasbo poslušas med učenjem?
Zelo tiho	12
Tiho	28
Zmerno tiho	41
Glasno	19
Zelo glasno	9

Tabela 19: Glasnost glasbe ob učenju



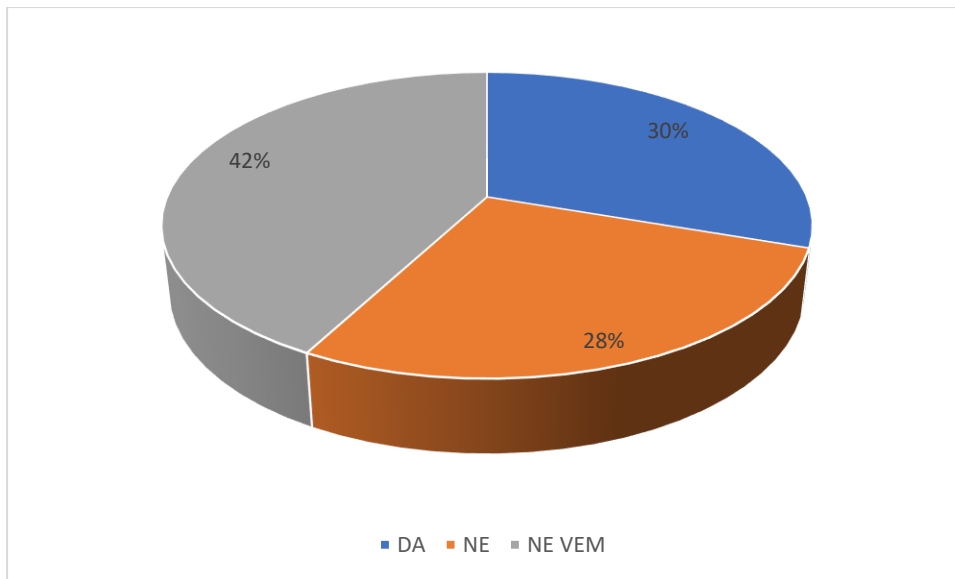
Graf 19: Glasnost glasbe ob učenju

Ob vprašanju kako glasno glasbo poslušajo med učenjem je 12 (11 %) anketirancev odgovorilo z zelo tiho, 28 (26 %) jih glasbo poslušajo tiho, največ anketirancev 41 (38 %) jih poslušajo zmerno glasno glasbo, 19 (17 %) anketirancev poslušajo glasno glasbo, le 9 (8 %) pa glasbo poslušajo zelo glasno.

UČINEK KLASIČNE GLASBE NA UČINKOVITOST UČENJA V PRIMERJAVI Z DRUGIMI ZVRSTMI GLASBE

	Meniš, da ima poslušanje klasične glasbe več pozitivnih učinkov na učenje, kot katera koli druga vrsta glasbe?
DA	33
NE	30
NE VEM	46

Tabela 20: Učinek klasične glasbe na učinkovitost učenja v primerjavi z drugimi vrstami glasbe



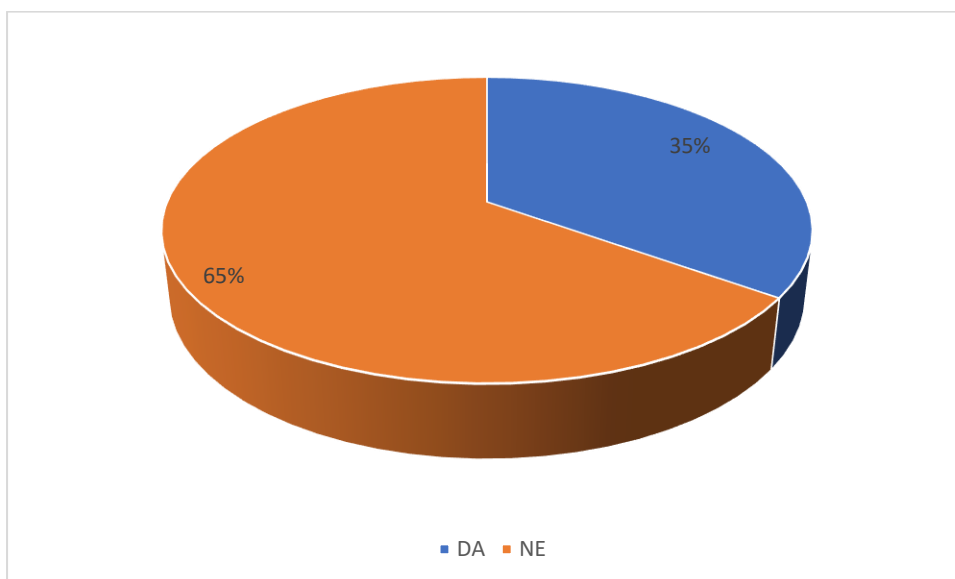
Graf 20: Učinek klasične glasbe na učinkovitost učenja v primerjavi z drugimi vrstami glasbe

33 (30 %) anketirancev meni, da ima klasična glasba več pozitivnih učinkov, kot katera koli druga zvrst glasbe. 30 (28 %) meni ravno obratno, kar 46 (42 %) pa jih ne ve ali ima klasična glasba več pozitivnih učinkov, kot druge zvrsti glasbe.

POZNAVANJE MOZARTOVEGA UČINKA

	Ali si že slišal/a za Mozartov učinek na naše možgane?
DA	38
NE	71

Tabela 21: Poznavanje Mozartovega učinka med anketiranci



Graf 21: Poznavanje Mozartovega učinka med anketiranci

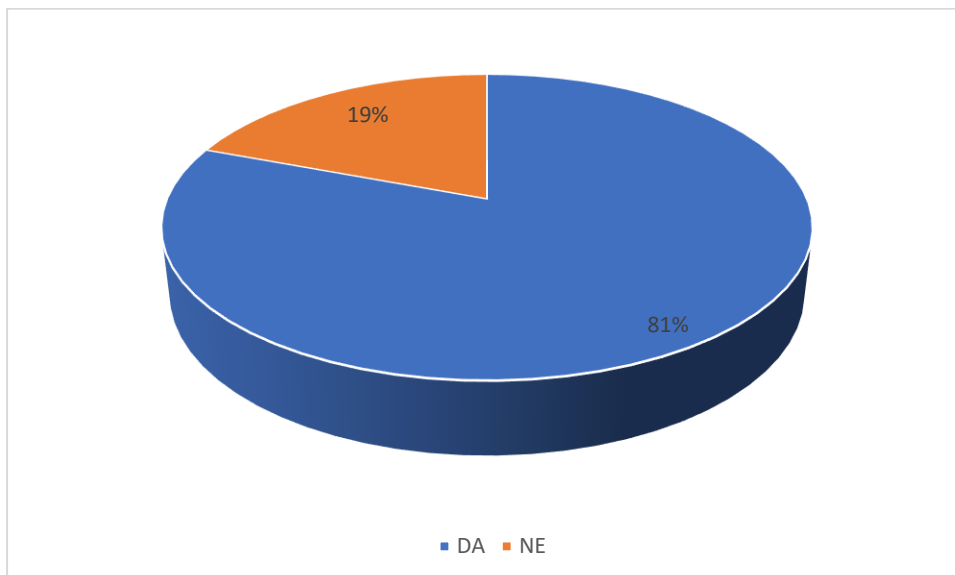
Več kot polovica anektiranih 71 anketirancev še ni slišala za Mozartov učinek, to je kar 65 % in samo 38 (35 %) jih je odgovorilo z *ja*.

Navedli so naslednje obrazložitve »MOZARTOVEGA UČINKA«: *glasba nas sprosti, da si bolj zapomnimo snov; dober vpliv na možgane; glasba vpliva na učenje; izboljša se delovanje možganov; pomaga s koncentracijo; glasba Mozarta sproži možganske procese, ki vplivajo na učenje, spomin ...; te sprosti; te spodbudi pri učenju; ne vem.*

ŽELJA O POTEKU POUKA OB GLASBI

	Bi ti bilo všeč, da bi del pouka potekal ob glasbi?
DA	88
NE	21

Tabela 22: Želje anketirancev o poteku pouka ob glasbi



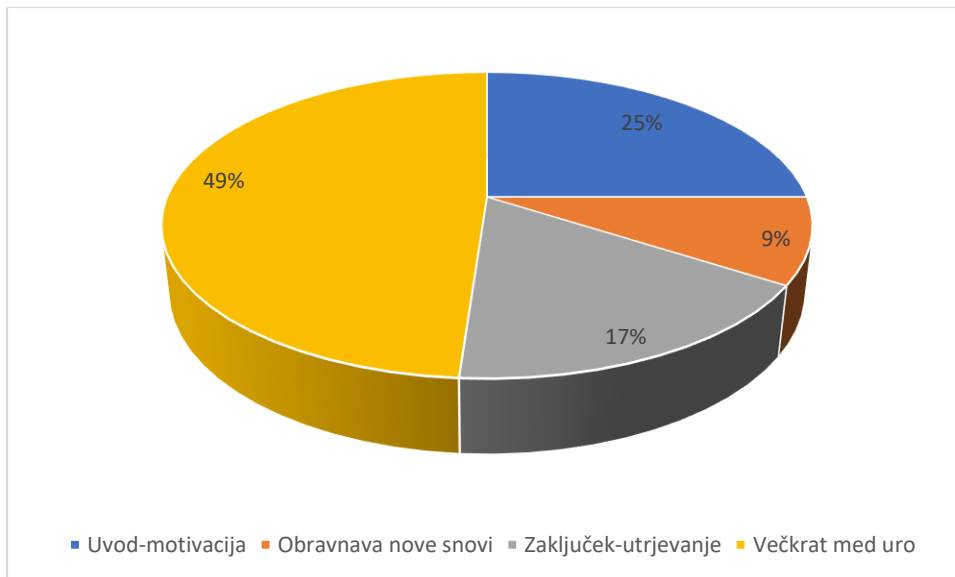
Graf 22: Želja anketirancev o poteku pouka ob glasbi

88 (81 %) anketiranim bi bilo všeč, da bi bila tudi glasba del pouka, ampak 21 (19 %) jih ne bi bilo zadovoljnih s tem.

ČASOVNI OKVIR POSLUŠANJA GLASBE PRI POUKU

	Kdaj pri pouku naj bi uporabljali glasbo?
Uvod-motivacija	22
Obravnava nove snovi	8
Zaključek-utrjevanje	15
Večkrat med uro	43

Tabela 23: Najprimernejši del pouka za poslušanje glasbe, po mnenju anketirancev



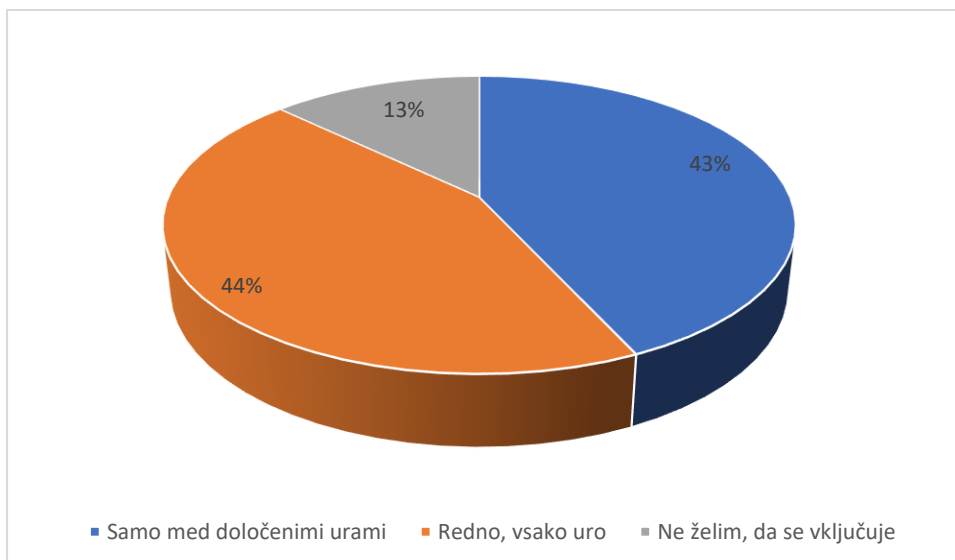
Graf 23: Najprimernejši del pouka za poslušanje glasbe, po mnenju anketirancev

Kar 22 (25 %) anketiranih si želi glasbe v uvodnih delih pouka, kot motivacijo. Le 8 (9 %) si glasbe želi v času obravnave nove snovi, 15 (17 %) anketirancev želijo, da se glasba predvaja med zaključkom ure. 43 (49 %) pa si glasbe želi kar večkrat med uro.

POGOSTOST POSLUŠANJA GLASBE PRI POUKU

	Kako pogosto si želiš, da bi se glasba vključevala v ure pouka?
Samo med določenimi urami	47
Redno, vsako uro	48
Ne želim, da se vključuje	14

Tabela 24: Pogostost poslušanja glasbe pri pouku



Graf 24: Pogostost poslušanja glasbe pri pouku

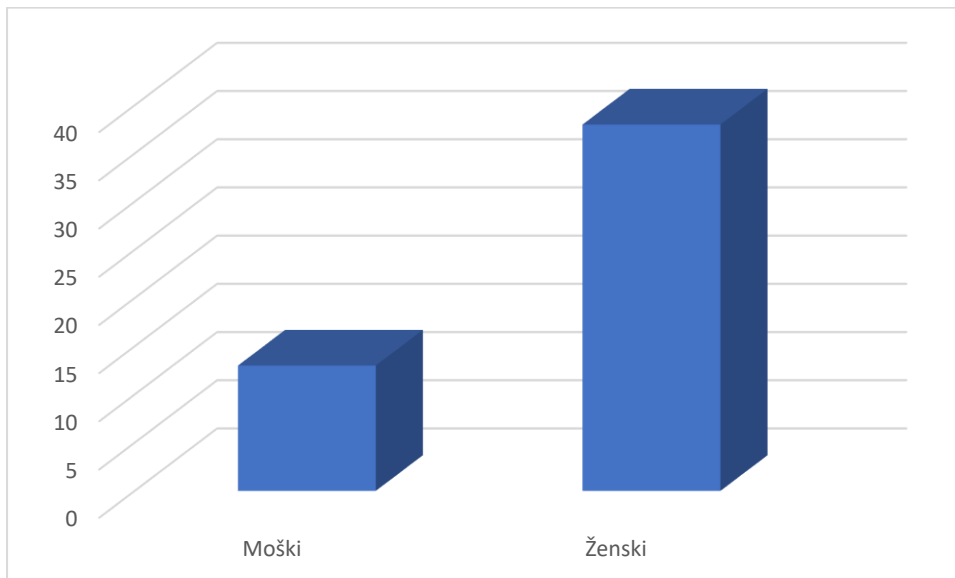
Mnenja, da bi glasbo med poukom predvajali samo med določenimi urami, je 47 (43 %) anketirancev. Da bi glasbo predvajali vsako uro pa si želi 48 (44 %) anketiranih. Le 14 (13 %) anketiranih pa si glasbe med poukom ne želi.

5.2. REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE

SPOL

	Spol
Moški	13
Ženski	38

Tabela 25: Spol anketirancev



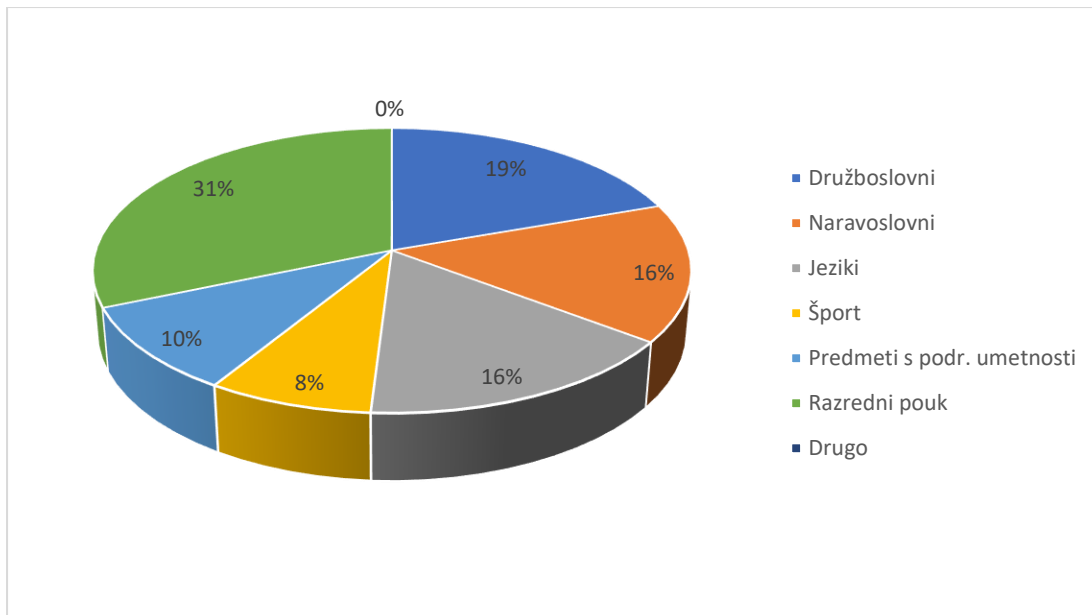
Graf 25: Spol anketirancev

Med anketiranci prevladujejo ženske (38), 13 pa je bilo moških.

PODROČJE POUČEVANJA

	Področje
Družboslovni	10
Naravoslovni	8
Jeziki	8
Šport	4
Predmeti s podr. umetnosti	5
Razredni pouk	16
Drugo	0

Tabela 26: Področja, ki jih poučujejo anketiranci



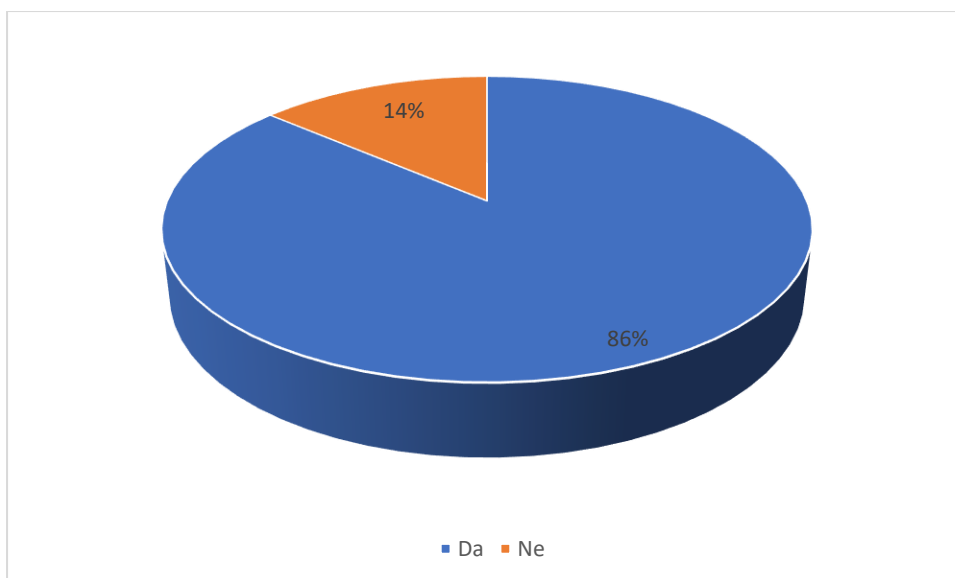
Graf 26: Področja, ki jih poučujejo anketiranci

Kar 31 % anketiranih učiteljev poučuje na razredni stopnji, 19 % jih uči družboslovne predmete, 16 % jih poučuje naravoslovje in jezike, 10 % pa jih uči predmete s področja umetnosti, 8 % pa šport.

VKLJUČEVANJE GLASBE PRI POUKU:

	Ali vključujete glasbo v ure pouka?
DA	44
NE	7

Tabela 27: Vključevanje glasbe pri pouku anketirancev



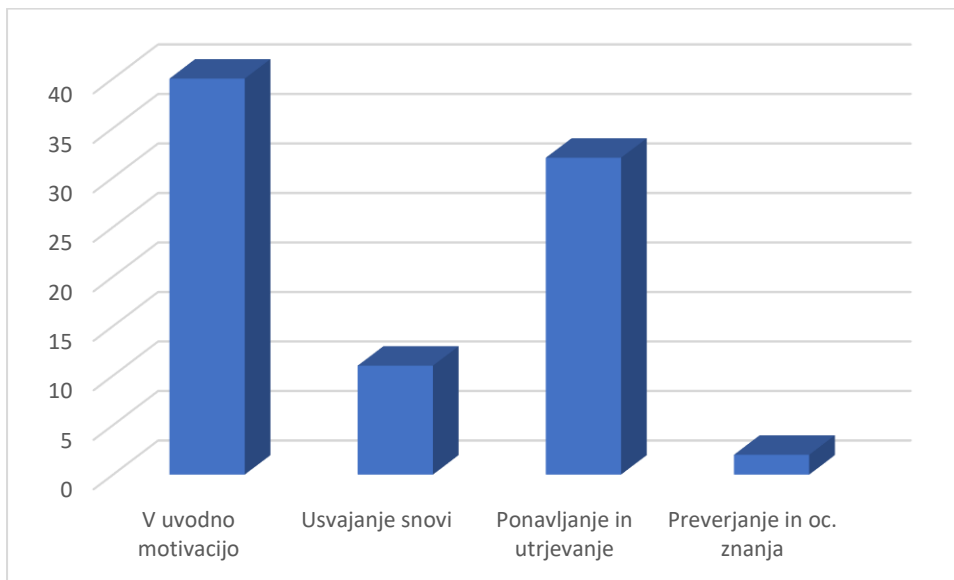
Graf 27: Vključevanje glasbe pri pouku anketirancev

44 (86 %) anektiranih učiteljev vključuje glasbo v njihov pouk, medtem ko samo 7 (14 %) glasbe ne vključuje v njihove učne ure.

VKLJUČEVANJE V DOLOČENE DELE POUKA (možnih več odgovorov)

	V katere dele pouka vključujete glasbo?
V uvodno motivacijo	40
Usvajanje snovi	11
Ponavljjanje in utrjevanje	32
Preverjanje in ocenjevanje znanja	2

Tabela 28: Vključevanje glasbe v določene dele pouka



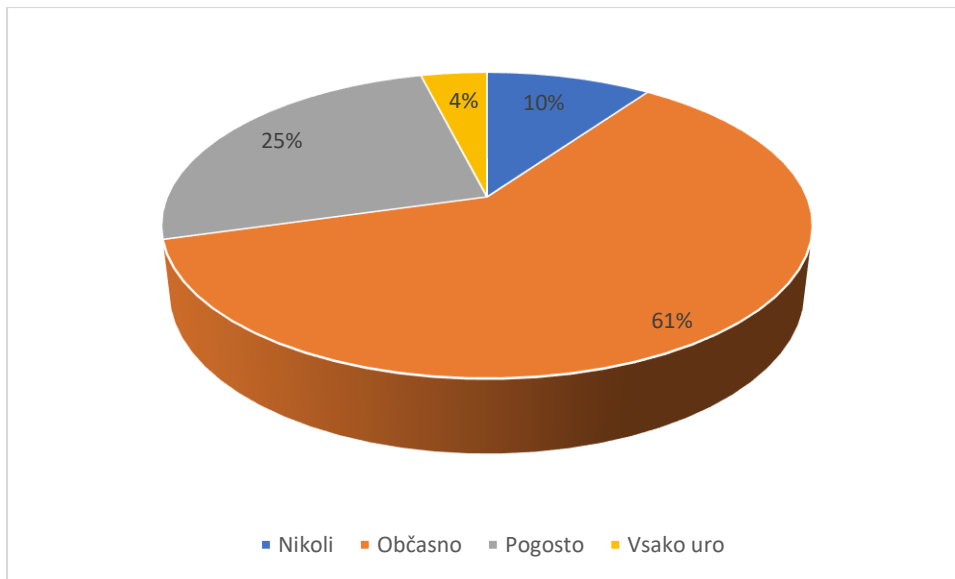
Graf 28: Vključevanje glasbe v določene dele pouka

V uvodno motivacijo glasbo vključuje kar 40 anketirancev, 11 jih glasbo uporablja med usvajanjem snovi, 32 anketirancev jo predvajajo v času ponavljanja in utrjevanja snovi, le 2 pa glasbo predvaja v čas preverjanja in ocenjevanja znanja.

POGOSTOST VKLJUČEVANJA GLASBE PRI POUKU

	Kako pogosto vključujete glasbo v pouk?
Nikoli	5
Občasno	31
Pogosto	13
Vsako uro	2

Tabela 29: Pogostost vključevanja glasbe pri pouku



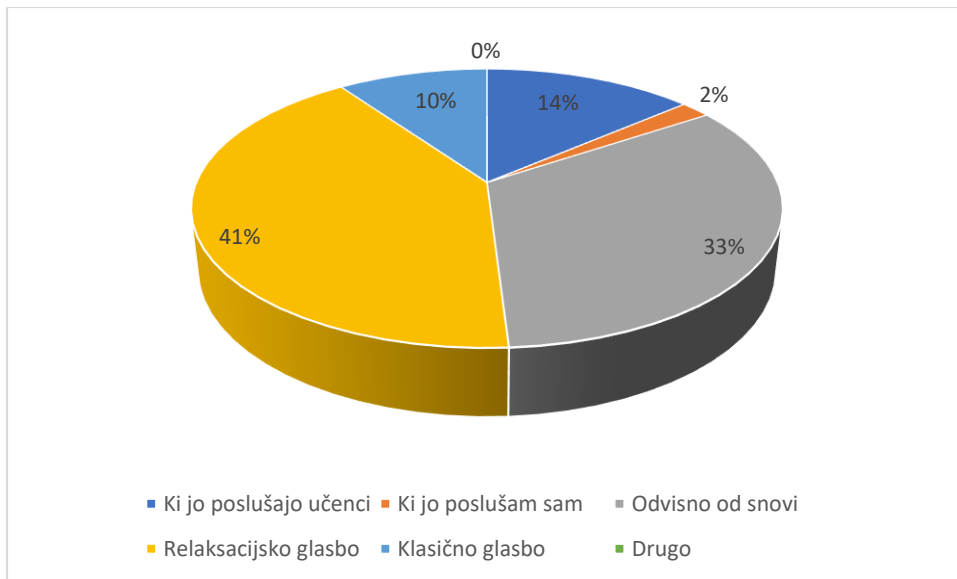
Graf 29: Pogostost vključevanja glasbe pri pouku

5 (10 %) anketirancev glasbe med poukom nikoli ne predvajata, dve tretjini anketirancev, to je 31 (66 %) anketirancev, glasbo predvaja občasno, 13 (25 %) jih predvaja pogosto, 2 (4 %) pa glasbo pri pouku predvajata vsako uro pouka.

TEMA PREDVAJANE GLASBE PRI POUKU

	Kakšno glasbo predvajate/bi predvajali med urami?
Ki jo poslušajo učenci	7
Ki jo poslušam sam	1
Odvisno od snovi	17
Relaksacijsko glasbo	21
Klasično glasbo	5
Drugo	0

Tabela 30: Tema predvajane glasbe pri pouku



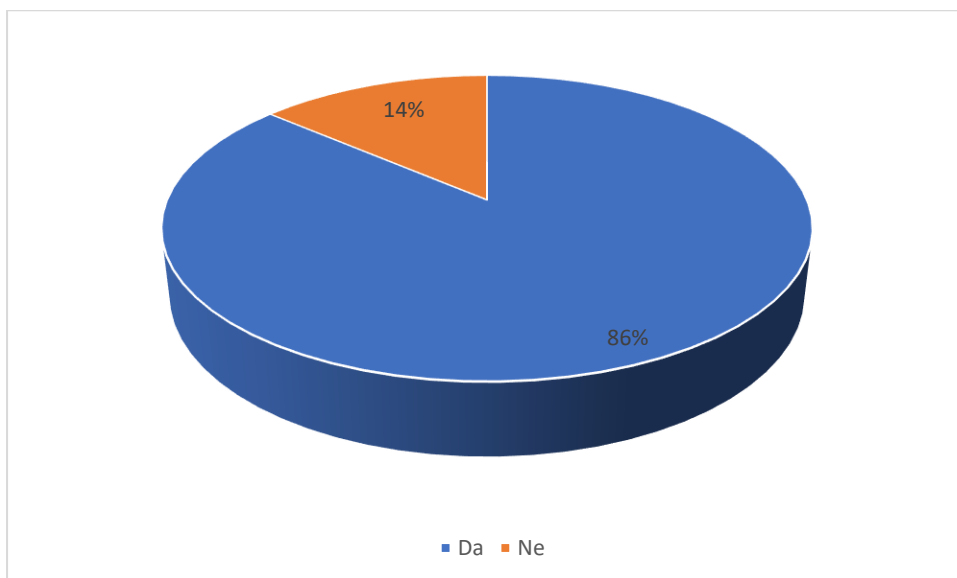
Graf 30: Tema predvajane glasbe pri pouku

Samo 7 (14 %) anketirancev predvaja/bi predvajalo glasbo, ki jo poslušajo učenci sami, 1 (2 %) predvaja glasbo, ki jo poslušam sam, 17 (33 %) anketirancev predvaja glasbo odvisno od snovi, največ anketirancev, in sicer 21 (41 %) predvaja relaksacijsko glasbo, 5 (10 %) med poukom predvaja klasično glasbo.

VPLIV GLASBE NA BOLJŠE REZULTATE UČENCEV PRI POUKU

	Ali ste opazili boljše rezultate pri učencih?
Da	44
Ne	7

Tabela 31: Vpliv glasbe na boljše rezultate učencev pri pouku



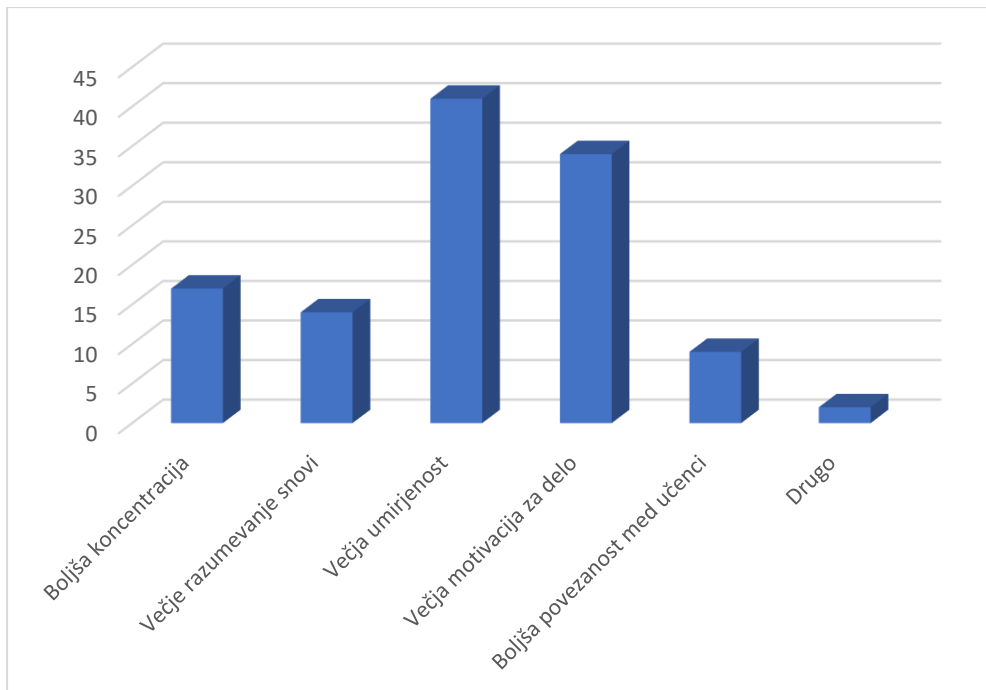
Graf 31: Vpliv glasbe na boljše rezultate učencev pri pouku

Boljše rezultate pri učencih je opazilo kar 44 (86 %) anketiranih učiteljev, le 7 (14 %) pa izboljšanja pri učencih ni opazilo.

POZITIVNI UČINKI PREDVAJANE GLASBE PRI POUKU (možnih več odgovorov)

	Kakšne rezultate/učinke ste opazili?
Boljša koncentracija	17
Večje razumevanje snovi	14
Večja umirjenost	41
Večja motivacija za delo	34
Boljša povezanost med učenci	9
Drugo	2

Tabela 32: Učinki predvajane glasbe na učence pri pouku



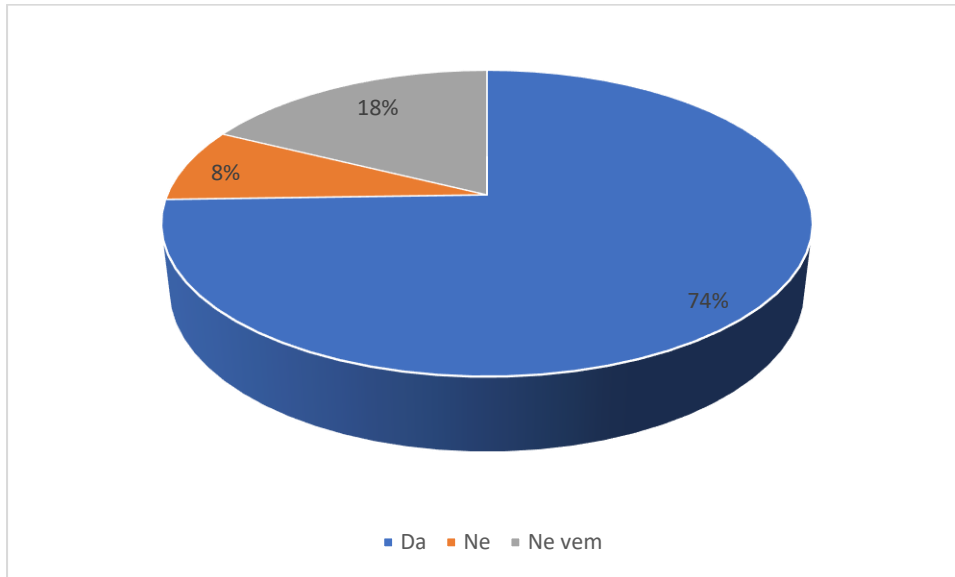
Graf 32: Učinki predvajane glasbe na učence pri pouku

Boljšo koncentracijo pri učencih je opazilo samo 17 anketiranih učiteljev. 14 anketirancev je pri svojih učencih opazilo večje razumevanje snovi, kar 41 jih je opazilo večjo umirjenost, večjo motivacijo za delo je opazilo 34 anketirancev. 9 anketirancev je opazilo boljšo povezanost med učenci in 2 druge učinke na učence in sicer, boljša razredna klima in več sodelovanja, sproščenost.

VPLIV GLASBE NA UMIRITEV OTROKA Z VEDENJSKIMI TEŽAVAMI

	Umiritev otroka z vedenjskimi težavami z glasbo
Da	38
Ne	4
Ne vem	9

Tabela 33: Vpliv glasbe na umiritev otroka z vedenjskimi težavami



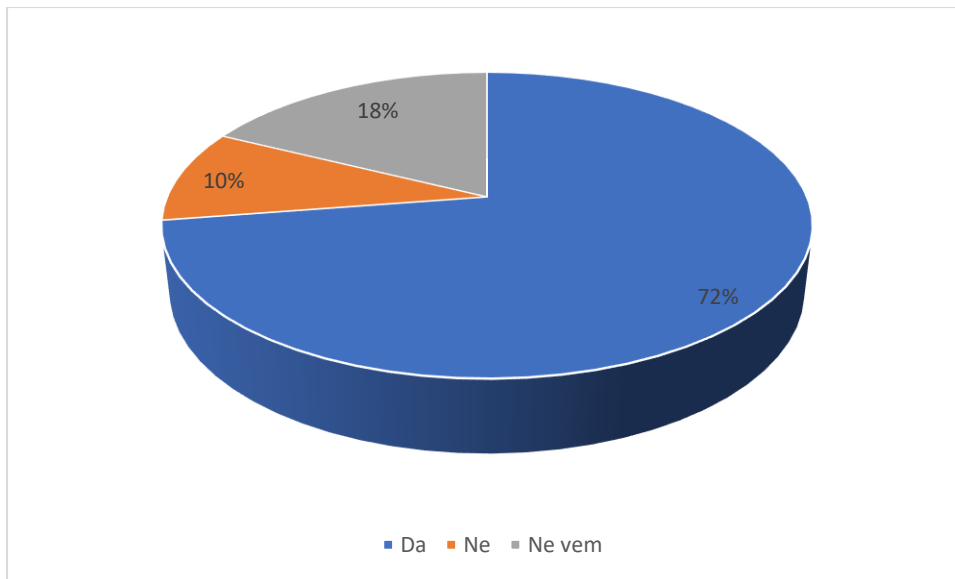
Graf 33: Vpliv glasbe na umiritev otroka z vedenjskimi težavami

38 (74 %) anektiranih meni, da je otroka z vedenjskimi težavami možno umiriti s pomočjo glasbe, kar 9 (18 %) anketirani pravi, da ne vedo ali je otrokom s temi težavami mogoče pomagati z glasbo. 4 (8 %) anketirancev pa je mnenja, da glasba otrokom z vedenjskimi težavami ne pomaga pri umiritvi.

VPLIV GLASBE NA UČENČEV UČNI USPEH IN UČINKOVITOST UČENJA

	Vpliv glasbe na učenčev učni uspeh in učenje
Da	37
Ne	5
Ne vem	9

Tabela 34: Vpliv glasbe na učenčev učni uspeh in učinkovitost učenja



Graf 34: Vpliv glasbe na učenčev učni uspeh in učinkovitost učenja

Na vprašanje je pritrdilno odgovorilo kar 37 (72 %) anketirancev, 5 (10 %) je odgovorilo nikalno, 9 (18 %) vprašanih pa glede vpliva glasbe na učni uspeh ni prepričanih in so odgovorili *z ne vem*.

5.3. POVZETEK ANALIZE ANKET

Z anketo sva ugotovili, da učenci od sedmega razreda do tretjega letnika, stari od 12 do 17 let, radi poslušajo glasbo. Med prostim časom najraje poslušajo POP glasbo, prav tako med učenjem. Glasbo ob učenju poslušajo dobra polovica anketirancev, kar največ med samim učenjem in ne toliko pred in po učenju. Najpogostejši razlog za poslušanje glasbe ob učenju je učinek sproščanja, ki ga ima glasba na anketirane. Prav tako skoraj večina anketiranih opaža, da glasba res vpliva na učinkovitost učenja. Več kot polovica anketiranih ne poslušajo relaksacijske glasbe. Največ anketiranih namreč poslušajo vokalno instrumentalno glasbo, zato tudi navajajo, da večina glasba z besedilom ne moti. Med poslušanjem skladb v prostem času so najbolj pozorni na melodijo in besedilo in večina anketirancev med učenjem pozornost usmerja prav tako na enake elemente skladbe kot v prostem času. Anketirani med učenjem najpogosteje izberejo avdio način poslušanja glasbe, ki jo poslušajo zmerno glasno. Ob vprašanju o učinku klasične glasbe na učinkovitost učenja, pa so bili zelo neodločeni, nekateri menijo, da boljše vpliva na učenje, drugi menijo ravno obratno, največ anketiranih pa je neodločenih glede tega. Velika večina tudi ni seznanjena s pojmom "Mozartov učinek". Tisti, ki pa so pojem že slišali, pa si ga razlagajo kot učinek na možgane ali na učenje, ki povečuje motivacijo. Želijo si tudi, da bi se glasba večkrat vključevala v ure pouka in to dokaj redno.

Tudi anketirani učitelji, ki učijo različne predmete občasno vključujejo glasbo v ure pouka, predvsem v uvodne dele ali med ponavljanjem učne snovi. Poslužujejo se relaksacijske glasbe ali pa izberejo glasbo glede na snov, ki jo obravnavajo. Prav tako učitelji opažajo boljše rezultate pri učencih ob predvajanju glasbe pri pouku, najpogosteje opažajo večjo umirjenost učencev. Večina jih meni, da bi s pomočjo glasbe lahko pomagali umiriti otroke z vedenjskimi težavami ter, da glasba učencem pomaga pri učinkovitosti učenja.

6. REZULTATI IN INTERPRETACIJA EKSPERIMENTA

6.1. KDAJ POSLUŠATI GLASBO OB UČENJU

Tia je preizkušala, kdaj je poslušanje glasbe najbolj primerno. Učila se je med 16.00 in 18.00 uro, tri tedne. Prvi teden je glasbo poslušala pred učenjem vsaj 30 min. Drugi teden je glasbo poslušala med učenjem, tretji teden pa je glasbo poslušala po učenju vsaj 30 min.

	Pozitivna opažanja	Negativna opažanja
Poslušanje glasbe pred učenjem	- večja motivacija - večja zbranost	- ponavljanje besedila pesmi med učenjem
Poslušanje glasbe med učenjem	- veselje do učenja - sproščenost	- več koncentracije na glasbo kot na učenje (odvrčanje pozornosti)
Poslušanje glasbe po učenju	- umirjenost - manj stresa zaradi testa	- jih ni bilo

Tabela 35: Pozitivna in negativna opazovanja poslušanja glasbe pred/med/po učenju

6.2. KATERO ZVRST GLASBE POSLUŠATI OB UČENJU

Anja pa je raziskovala, kakšen vpliv na učinkovitost in počutje ima zvrst glasbe. Želela je ugotoviti ali imajo drugačne zvrsti glasbe drugačen vpliv in katera zvrst je najbolj učinkovita pri večji učinkovitosti učenja. Učila se je med 16.30 in 18.00 uro. Med učenjem je poslušala pet zvrsti glasbe. Prvi teden je poslušala klasično glasbo, drugi teden POP glasbo, tretji teden rock glasbo, četrti teden narodno zabavno glasbo in peti teden relaksacijsko glasbo.

Tabela 36: Pozitivna in negativna opazovanja poslušanja različnih zvrsti glasbe

	Pozitivna opažanja	Negativna opažanja
Poslušanje klasične glasbe	- umirjenost - sproščenost - bolj skoncentrirana na učenje	- jih ni bilo
Poslušanje POP glasbe	- sproščenost - boljše počutje - več elana za delo	- manjša zbranost - koncentriranost na besedilo pesmi (odvrčanje pozornosti od učenja)
Poslušanje rock glasbe	- fokusiranost na učenje - učenje povezano z gibanjem	- preveč glasna glasba - nemirnost - nesproščenost
Poslušanje narodno zabavne glasbe	- fokusiranost na učenje	- nemirnost - koncentriranost na besedilo pesmi (odvrčanje pozornosti od učenja)
Poslušanje relaksacijske glasbe	- sproščenost - umirjenost - osredotočenost na učno snov	- zaspanost - utrujenost

S pomočjo eksperimenta sva ugotovili, da je klasična glasba najbolj primerna za poslušanje ob učenju, saj ima največ pozitivnih učinkov, ki jih je opazila Anja pri sebi. To so umirjenost, sproščenost in zbranost pri učenju. Opazila je tudi, da jo melodija ni zmedla ali zamotila. Tako se je lahko še bolj zbrala in fokusirala na učenje. To je zelo pomemben podatek, saj bi se s poslušanjem klasične glasbe marsikateri učenec lažje sprostil in umiril, kar bi pomagalo pri koncentraciji. Negativnih opažanj pa pri sebi ni opazila. Tudi relaksacijska glasba je imela veliko pozitivnih učinkov, ki jih je opazila, ampak so se pojavili tudi negativni, postala je utrujena in zaspana. Tako meni, da bi bila ta glasba bolj primerna za poslušanje po učenju, ko se je potrebno umiriti, sprostiti.

Najmanj efektivno pa je bilo poslušanje rock glasbe, saj je tisti teden opazila samo eno pozitivno opažanje. Bila je bolj skoncentrirana na učenje, kar lahko pripišemo, temu, da te glasbe ni nikoli poslušala in je zato besedilo ni pritegnilo, medtem, ko je pri POP glasbi opazila, da je pozornost posvečala besedilu in melodiji, saj je glasbo že poznala. Pri rock glasbi pa je opazila tudi največ negativnih opažanj. Glasba se ji je zdela preglasna, sama pa se je počutila nervozno, nesproščeno in nemirno, kar pa pri efektivnosti učenja ni prineslo pozitivnih učinkov.

Pri POP glasbi je opazila, da je bila precej sproščena, hkrati pa je večino pozornosti posvetila besedilu in melodiji. Zato je bila manj fokusirana na učenje, kar je vplivalo na samo efektivnost. Ob poslušanju narodno zabavne glasbe pa je opazila še najmanj. Zdelo se ji je, da je bila bolj zbrana in fokusirana na učenje, hkrati pa je bila nemirna, saj jo je glasba motila in tudi besedila v pesmi so odvrčala njeno pozornost.

Eksperiment nama je pomagal odkriti tudi, kdaj je poslušanje glasbe najbolj primerno. Tia je med poskusom namreč ugotavljala, kdaj ji je poslušane glasbe najbolj pomagalo pri učinkovitosti učenja. Brez vseh negativnih opažanj je bil teden, ko je glasbo poslušala po učenju. Tako je bila bolj fokusirana na učenje, ko pa je z njim končala je imela tudi več motivacije, bila je bolj zagnana in zdelo se ji je, da je bolj pripravljena na teste in ocenjevanja. Počutila se je sproščeno.

Ko je glasbo poslušala med samim učenjem je opazila, da je bolj sproščena in, da ima veselje do učenja oziroma nima problemov z motivacijo pri učenju. Tako se je zlahka učila več kot dve uri. Hkrati pa je opazila, da ni tako zbrana pri učenju in pozornost večkrat preusmeri na glasbo in besedilo. To bi lahko bil razlog, zakaj se lahko uči več kot dve uri, saj ne posveča ves čas le učenju, temveč tudi glasbi, ki jo odvrča.

Med poslušanjem glasbe pred učenjem pa je opazila, da je njena motivacija za učenje večja in se hitreje pripravi do učenja, kar je dobro, saj ima včasih težave s tem. Tako se je pripravila, da je vsak dan posvetila nekaj več časa učenju kot običajno. Slaba plat poslušanja glasbe pred učenjem pa je, da si je besedilo, ki ga je poslušala, prepevala v glavi med učenjem, zato je bila manj zbrana in ni bila tako zelo fokusirana na snov.

Sprva je med eksperimentom poslušala svojo najljubšo glasbo, vendar je ugotovila, da ji posveča preveč pozornosti in da jo besedila ter melodija odvrčata od učenja, delujeta moteče.

Tako je skozi eksperiment tudi ugotovila, da je bolje če pred in med učenjem posluša zgolj instrumentalno glasbo, ki njene pozornosti ne odvraca tako pogosto.

Iz izkušenj, ki sva jih pridobili skozi eksperiment, bi priporočali, da se pri učenju poslužujemo predvsem instrumentalne klasične glasbe, pred učenjem predvsem glasbe, ki jo radi poslušamo, saj nas motivira in nam da energije za učenje in po učenju relaksacijske glasbe, ki nas umiri, sprosti. Poslušanje glasbe je prineslo več pozitivnih učinkov pred in po učenju, kot pa med samim učenjem. Vplivalo je na večjo zbranost, motivacijo do učenja, umirjenost. Med samim učenjem pa je glasba večkrat delovala moteče in dosegala ravno nasprotni učinek kot sva želeli, sploh če sva poslušali glasbo z besedilom. Med učenjem se nama je zdela za poslušanje najbolj primerna instrumentalna klasična glasba, in sicer zelo po tiho.

Poudariti pa morava, da sva eksperiment izvedli sami in da te rezultate ne moremo posplošiti, saj bi za posplošitev potrebovali večji vzorec, da bi bili rezultati objektivni. Vsekakor pa sva dobili zanimivo izkušnjo vpliva poslušanja glasbe na učinkovitost učenja, o kateri piševa v najini raziskovalni nalogi.

7. POTRDITEV HIPOTEZ

RV1: ALI GLASBA VPLIVA NA EFEKTIVNOST UČENJA?

Prvo hipotezo »Učenci se ob glasbi lažje učijo, so bolj skoncentrirani in zbrani ter imajo večjo motivacijo za delo.« sva **potrdili**, saj sva s pomočjo eksperimenta, kjer sva nekaj tednov ob učenju poslušali glasbo opazili veliko pozitivnih učinkov, med njimi je bila pogosto večja zbranost, umiritev, sprostitev in motiviranost za delo. S pomočjo vprašanj v anketnem vprašalniku *Ali glasba vpliva na učinkovitost tvojega učenja?* in *Ali poslušáš glasbo tudi med učenjem?* pa sva dobili širšo sliko in ugotovili ter dokazali, da veliko učencev (60 %) posluša glasbo med učenjem in da jih večina opaža tudi pozitivne učinke pri učenju. Največkrat jim pomaga pri sprostitvi, koncentraciji, zbranosti in motivaciji za delo. Tudi 68 % vprašanih učiteljev je v anketnem vprašalniku navedlo, da ima glasba pozitivne učinke pri učenju in da so učenci predvsem bolj umirjeni in motivirani za delo.

Drugo hipotezo »Učenci, ki se učijo ob glasbi dosegajo boljše rezultate na tekmovanjih, pisnih preverjanjih in ocenjevanjih znanj ,...« ne moreva **niti potrditi niti ovreči**, saj so učitelji v veliki večini v anketnem vprašalniku povedali, da opažajo boljše rezultate pri učencih, ko predvajajo glasbo pri pouku, vendar pa samo manj kot tretjina (28 %) anketiranih učencev to

lahko potrdi zase. Prav tako veliko učencev navaja ravno nasprotno, da glasba na njih nima posebnega vpliva pri učenju in da jih celo odvrta od učenja. Tudi z eksperimentom nama tega ni uspelo potrditi, saj glasba ne prinaša takojšnjih ali kratkoročnih učinkov, temveč dolgoročne. Za doseganje boljših rezultatov na različnih področjih pa je potrebnih več dejavnikov (dobra razlaga, utrjevanje znanja, ...)

Tretjo hipotezo »Kljub pozitivnim učinkom, se učitelji redkokdaj poslužujejo glasbe, kot učnega pripomočka pri pouku.« sva **zavrgli**, saj sva s pomočjo anketnega vprašalnika med učitelji ugotovili, da se večina anketiranih učiteljev (86 %), z izjemo sedmih, poslužujejo glasbe, kot učnega pripomočka pri pouku. Vprašani učitelji v več kot dveh tretjinah navajajo, da glasbo pri pouku predvajajo občasno, četrtnina pa jih glasbo predvaja celo pogosto. To naju je še posebej presenetilo, saj se učitelji, ki poučujejo naju le redko, nekateri pa nikoli ne poslužujejo glasbe, kot didaktičnega pripomočka pri pouku.

RV2: KATERE VRSTE GLASBE POZITIVNO VPLIVAJO NA UČENJE?

S pomočjo eksperimenta, ki ga je izvedla Anja, sva lahko **potrdile** tudi **četrto hipotezo** »Največji učinek na učenje pri učencih ima poslušanje klasične oz. instrumentalne glasbe.«, saj je Anja opazila največ pozitivnih učinkov pri poslušanju klasične glasbe, negativnih učinkov pri poslušanju te zvrsti glasbe pa sploh ni opazila. Kljub temu naju je rezultat presenetil, saj to ni zvrst glasbe, ki jo učenci najpogosteje poslušajo ob učenju, niti ni zvrst glasbe, ki bi se je učitelji pogosto posluževali med poukom, kar sva ugotavljali s pomočjo obeh anketnih vprašalnikov. Učenci tudi med učenjem najpogosteje poslušajo POP in RAP glasbo. Le ta pa prinaša največ negativnih učinkov, kar sva ugotavljale z eksperimentom. Učitelji pa najpogosteje predvajajo pri pouku relaksacijsko glasbo, klasično glasbo predvaja le 10 % vprašanih učiteljev.

Peto hipotezo »Glasba z besedilom učencem odvrta pozornost od učenja in jih dekoncentrira med učenjem.« sva **zavrgli**, saj je na vprašanje *Ali te glasba z besedilom moti?*, dve tretjini anketiranih odgovorilo nikalno, prav tako velika večina ob učenju posluša vokalno instrumentalno glasbo, čeprav je Anja med eksperimentom opazila, da je glasba z besedilom večkrat tudi odvrta njeno pozornost od učenja in delovala moteče.

RV3: ALI IMA RELAKSACIJSKA GLASBA VEČJI VPLIV NA EFEKTIVNOST UČENJA KOT DRUGE ZVRSTI?

Šesto hipotezo »Učenci neradi poslušajo relaksacijsko glasbo, kljub opaženim pozitivnim učinkom na efektivnost učenja.« sva **potrdili**, saj je polovica anketiranih učencev na vprašanje

ali poslušajo relaksacijsko glasbo ob učenju v anketnem vprašalniku odgovorila nikalno, velika večina pa jih navaja, da to glasbo poslušajo zelo redko.

Tudi **sedmo hipotezo** »*Relaksacijsko glasbo je najbolje poslušati pred in po učenju, saj nas sprosti in umiri, kar pozitivno vpliva na učenje in zapomnitev.*« sva lahko le **delno potrdili**, saj je Anja v poskusu, kjer je ob učenju poslušala različne zvrsti glasbe opazila, da ji je relaksacijska glasba res pomagala pri umiritvi, vendar pa je ob njej pogosto postala tudi utrujena in zaspana. Relaksacijske glasbe pa se večkrat poslužujejo v razredih tudi učitelji, da se učenci sprostijo in umirijo. Kar 41 % vprašanih učiteljev to zvrst glasbe predvaja pri pouku.

RV4: ALI POUK OB GLASBI VPLIVA NA VEČJO ZBRANOST IN UMIRJENOST UČENCEV?

Na vprašanje, ali bi učencem z učnimi in vedenjskimi težavami lahko pomagali pri sprostitvi in koncentraciji, je velika večina anketiranih učiteljev (74 %) odgovorila pritrdilno, zato lahko tudi **osmo hipotezo** »*Nemirnim učencem in učencem, ki se težko koncentrirajo glasba med poukom pomaga pri umiritvi in sprostitvi.*« **potrdiva**. Prav tako sva že v proučevanju teoretičnih virov našle kar nekaj raziskav, ki potrjujejo najino hipotezo. Tudi učenci in učitelji so pogosto v anketi kot učinek poslušanja glasbe pri učenju navajali zbranost, umirjenost, sprostitvev in motivacijo za učenje.

RV5: KDAJ IMA POSLUŠANJE GLASBE NAJVEČJI EFEKT OZ. UČINEK ?

Deveto hipotezo »*Če učenec posluša glasbo nekaj 10 minut pred poukom ima največji učinek, saj se učenec umiri in pripravi na uro.*« sva le **delno potrdili**, saj sva s poskusom poslušanja glasbe ob različnih delih učenja (pred, med in po učenju), ki ga je izvedla Tia dokazali, da je poslušanje glasbe pred učenjem sicer do določene mere učinkovito in ima več pozitivnih učinkov, kot poslušanje glasbe med učenjem, ampak ima poslušanje glasbe po učenju enake učinke in je brez kakršnih koli negativnih učinkov. Prav tako večina anketiranih učencev glasbe pred učenjem ne posluša, jo pa na začetku pouka večkrat predvajajo učitelji, da se učenci umirijo in pripravijo na pouk.

Deseto hipotezo »*Poslušanje glasbe po pouku/učenju nima nobenega vpliva na učenje in koncentracijo.*« sva **zavrgli**, saj so rezultati prej omenjenega eksperimenta dokazali ravno nasprotno in Tia je imela občutek, da je ob poslušanju glasbe po učenju bila bolj pomirjena in pripravljena na preverjanja znanja.

Enajsto hipotezo »*Učenci glasbo najraje poslušajo med učenjem.*« pa sva **potrdili**, ker so anketiranci na vprašanje, kdaj poslušajo glasbo ob učenju, v anketnem vprašalniku navajali, da glasbo poslušajo predvsem med samim učenjem, in sicer kar v 61 %. Tudi sami sva še pred

raziskovanjem glasbo najraje poslušali med samim učenjem. Sva pa sedaj s pomočjo eksperimenta, ki ga je izvajala Tia, spoznali, da lahko v določeni meri poslušanje glasbe deluje tudi moteče in odvrta pozornost.

RV6: ALI IN ČE TER KDAJ SE UČITELJI POSLUŽUJEJO GLASBE KOT UČNEGA PRIPOMOČKA?

S pomočjo ankete med učitelji, sva ugotovili, da se glasbe kot didaktičnega pripomočka med poukom največkrat poslužujejo učitelji razrednega pouka. Učitelji, ki poučujejo naravoslovne predmete se glasbe kot didaktičnega pripomočka poslužujejo zelo redko ali se sploh ne. Tudi Delinova je v svoji raziskavi ugotovila, da učitelji, ki poučujejo naravoslovne predmete glasbo najmanjkrat predvajajo med poukom. Zato sva tudi **dvanajsto hipotezo** »Glasbe, kot didaktični pripomoček, se bolj poslužujejo učitelji, ki poučujejo na razredni stopnji, najmanj ali nikoli pa se glasbe ne poslužujejo učitelji, ki poučujejo naravoslovne predmete.« **potrdili.**

Trinajsto hipotezo »Učitelji izbirajo in predvajajo glasbo, ki jo poslušajo/poznajo učenci.« sva s pomočjo vprašanja »Kakšno glasbo predvajate, bi predvajali pri pouku?« na anketnem vprašalniku za učitelje lahko **delno potrdile**, saj učitelji občasno res izbirajo glasbo, ki jo poslušajo tudi učenci (v 14 %), ampak večkrat izberejo predvsem glasbo povezano z učno vsebino ali relaksacijsko glasbo. Tudi v teoretičnem delu sva ugotovile, da je Habe zapisala, da se učitelji pri pouku najpogosteje poslužujejo sprostitvene ali klasične glasbe.

Pri potrjevanju zadnje **štirinajste hipoteze** »Učitelji glasbo večkrat predvajajo pred začetkom pouka, kot pomiritev in sprostitve učencev, ter kot motivacijo za delo.« sva iz ankete učiteljev ugotovili, da učitelji večkrat glasbo predvajajo v uvodnem delu ure pri uvodni motivaciji, vendar pa glasbo v enaki meri vključujejo tudi v času ponavljanja in utrjevanja učne snovi. Podobno je zapisala tudi Habe, ki pravi, da glasbo najpogosteje uporabijo v prvi polovici učne enote, kot motivacijo za delo. Tako lahko tudi zadnjo hipotezo **potrdiva**, saj tudi med najpogostejšimi učinki opažajo umiritev in večjo motivacijo za delo.

IV. ZAKLJUČEK

Po raziskovanju teorije, anketiranju in izvajanju eksperimenta o vplivu glasbe na efektivnost učenja sva ugotovile, da je glasba v bistvu del našega vsakdana in jo vključujemo v vsakodnevna opravila. Slišimo jo vsepovsod kamor gremo, v trgovinah, na radiu, v avtu, na postajah ... Nekateri ljudje glasbo uporabljajo tudi za sprostitvene namene, meditiranje ali kot popestritev ob delu, saj jih le-ta pri raznih opravilih motivira ter sprošča. Še posebej pomembno mesto pa najde med mladimi. Glasba je univerzalni jezik, s katerim komuniciramo vsi, prav tako vpliva na nas na čustveni ravni. Glasba ima številne pozitivne učinke na različnih področjih, tudi pri učenju.

Glasbo mladi pogosto poslušajo tudi med učenjem, vendar pa se le redkokdo sprašujejo kakšne pozitivne učinke prinese posamezniku pri učenju. Prav tako se učitelji pogosto poslužujejo glasbe kot didaktičnega pripomočka, da učence motivirajo, umirijo in pripravijo na delo. Vse premalo pa je še znanja o tem kdaj je najbolj primeren čas za poslušanje glasbe ob učenju, kakšno glasbo izbrati in na kakšni način jo predvajati. Skozi najino raziskovalno nalogo sva raziskali delček tega področja, ki pa je pustilo odprta vprašanja še za nadaljnje raziskovanje.

Najina raziskovalna naloga bi lahko pomagala številnim učencem, ki imajo težave z učenjem ali pa bi si radi zaradi kakršnega koli razloga popestrili učenje. V pomoč bi lahko bila tudi učencem, ki se težko motivirajo in pripravijo na učenje. Glasba bi jim lahko pomagala na različne načine, v kolikor bi vedeli izbrati pravo zvrst glasbe in glasbo poslušali ob pravem času. Prav tako bi pomagala učiteljem, ki želijo učenje predstaviti kot zanimivo in učence dodatno motivirati k sodelovanju pri pouku.

Na to temo nisva našli veliko raziskav, zato upava da bova s najino raziskavo vzpodbudili še koga, da se loti raziskovanja te teme.

V. LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

1. Habe, Katarina (2018). Z glasbo do učencu prijaznejšega učnega okolja in boljših učnih rezultatov. *Pedagoška obzorja*, letnik 33, št.2
2. Kunaver, Dušica (2008). *Učim se učiti*. Ljubljana: samozaložba D. Kunaver.
3. Marentič Požarnik, Barica (1980). *Dejavniki in metode uspešnega učenja*. Ljubljana: DDU UNIVERZUM.
4. Marentič Požarnik, Barica (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.
5. Peklaj, Cirila (2000). Samoregulativni mehanizmi pri učenju. *Sodobna pedagogika*, letnik 51, št. 3, str. 136–149.

VIRI

Medmrežje 1: Stražar, Klavdija. *Učne strategije, testna anksioznosti in učna uspešnost učencev pri pouku biologije v osnovni in srednji šoli*. Dostopno na:

http://pefprints.pef.unilj.si/4314/1/Klavdija_Stra%C5%BEar_U%C4%8CNE_STRATEGIJE%2C_TESTNA_ANKSIOZNOST_IN_U%C4%8CNA_USPE%C5%A0NOST_U%C4%8CENCEV_PRI_POUKU_BIOLOGIJE_V_OSNOVNI_IN_SREDNJI_%C5%A0~1.pdf (pridobljeno 26. 1. 2022)

Medmrežje 2: Nepulžan, Lara. *Priprava na učenje*. Dostopno na:

<https://sites.google.com/site/pogojiuspesnegaucenja/priprava-na-ucenje> (pridobljeno 25. 1. 2022)

Medmrežje 3: Podplatnik, Vesna. *Motivacija*. Dostopno na:

<http://www.solazaravnatelje.si/ISBN/978-961-6637-29-9/61-62.pdf> (pridobljeno 20. 1. 2022)

Medmrežje 4: Povše, Blaž. *Učni stili – kaj so in zakaj so pomembni?* Dostopno na:

<https://www.center-motus.si/ucni-stili-kaj-zakaj-pomembni/> (pridobljeno 14. 2. 2022)

Medmrežje 5: Klug Mojca. *Zaznavni stili in učne strategije*. Dostopno na:

<https://www.kopija-nova.si/ucimo-se/zaznavni-stili-in-ucne-strategije> (pridobljeno 25. 1. 2022)

Medmrežje 6: Stražar, Klavdija. *Učne strategije, testna anksioznosti in učna uspešnost učencev pri pouku biologije v osnovni in srednji šoli*. Dostopno na: http://pefprints.pef.uni-lj.si/4314/1/Klavdija_Stra%C5%BEar_U%C4%8CNE_STRATEGIJE%2C_TESTNA_ANKSIOZNO_ST_IN_U%C4%8CNA_USPE%C5%A0NOST_U%C4%8CENCEV_PRI_POUKU_BIOLOGIJE_V_OSNOVNI_IN_SREDNJI_%C5%A0~1.pdf (pridobljeno 26. 1. 2022)

Medmrežje7: N., K. *Mladi in glasba*. Dostopno na: <https://www.minicity.si/si/novice/mladi-in-glasba> (pridobljeno 23. 10. 2021)

Medmrežje 8: Laclair, Rebecca. *Why Teens need their Music*. Dostopno na: https://www.huffpost.com/entry/why-teens-need-their-musi_b_9113178 (pridobljeno 23. 1. 2021)

Medmrežje 9 : Lehmann A. M., Janina in Seufert, Tina. *The Influence of Background Music on Learning in the Light of Different Theoretical Perspectives and the Role of Working Memory Capacity*. Dostopno na: [Frontiers | The Influence of Background Music on Learning in the Light of Different Theoretical Perspectives and the Role of Working Memory Capacity | Psychology \(frontiersin.org\)](https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2021.684111/full) (pridobljeno 20. 10. 2021)

Medmrežje 10: *Music Therapy*. Dostopno na: <https://my.clevelandclinic.org/health/treatments/8817-music-therapy> (pridobljeno 21. 1. 2022)

Medmrežje 9: *The importance of music in everyday life*. Dostopno na: <https://www.bartleby.com/essay/The-Importance-Of-Music-In-Everyday-Life-PJJYCBBMP6> (pridobljeno 20. 10. 2022)

Medmrežje 11: Habe, K., Jaušovec, N. *Mozartov učinek – resničnost ali znanstvena fantastika*. Dostopno na: http://psiholoska-obzorja.si/arhiv_clanki/2003_4/habe_jausovec.pdf (pridobljeno 20. 10. 2021)

Medmrežje 12: Angwin, J., Anthony. *White noise enhances new – word learning in healthy adults*. Dostopno na: <https://www.nature.com/articles/s41598-017-13383-3> (pridobljeno 20. 10. 2021)

VI. PRILOGE

1. PRILOGA: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Pozdravljen/a! Sva Anja in Tia in obiskujeva 9. razred Osnovne šole Cankova. Piševa raziskovalno nalogo z naslovom Vpliv glasbe na učinkovitost učenja. Pred teboj je anketni vprašalnik, s pomočjo katerega želiva ugotoviti, ali in kako tebi glasba pomaga pri učenju. Anketni vprašalnik je anonimen, odgovore pa bova uporabljali izključno za najino raziskovalno nalogo. Prosiva tudi, da odgovoriš na vsa vprašanja in, da odgovarjaš popolnoma odkrito. Najlepša hvala za sodelovanje!

Spol:

M Ž

Razred, ki ga obiskuješ:

Starost:

Ali rad/a poslušáš glasbo?

Da Ne Včasih

Katero zvrst glasbe najraje poslušáš?

POP Rock Rap Techno Jazz Klasično Metal Narodno zabavno Drugo:

Ali poslušáš glasbo tudi med učenjem?

Da Ne

Kdaj se ti zdi najbolj primeren čas za učenje

Pred učenjem Med učenjem Po učenju

Zakaj poslušáš glasbo pred/med ali po učenju?

Možnih je več odgovorov

Me sprosti Se lažje pripravim na učenje Si bolj zapomnim snov Sem bolj motiviran/a Drugo:

Ali glasba vpliva na učinkovitost tvojega učenja?

Da Ne Ne vem

Kakšne rezultate opaziš, če med učenjem poslušáš glasbo?

Možnih je več odgovorov

	Sploh ne drži	Ne drži	Delno drži	Drži	Popolnoma drži
Me sprosti					
Se lahko bolj zberem in skoncentriram na učenje					
Lažje si zapomnim snov in se spomnim že naučene snovi					
Izboljša mojo ustvarjalnost					
Lažje logično sklepam					
Izboljša moje razpoloženje med učenjem					
Nima posebnih učinkov					
Me odvrtača od učenja					
Drugo:					

Meniš, da zaradi poslušanja glasbe ob učenju dosegaš boljše rezultate v šoli?

Da Ne Ne vem

Kakšno zvrst glasbe največkrat poslušáš OB UČENJU?

	Nikoli	Redko	Včasih	Velikokrat	Vedno
POP	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rock	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Rap	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Techno	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Metal	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Klasično	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Jazz	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Narodno zabavno

Drugo:

Poznamo tudi glasbo, ki je ciljno napisana sproščanju-relaksacijska glasba (Relax music). Ali jo poslušáš med učenjem?

Da, pogosto Da, občasno Zelo redko Ne, nikoli

Ali med učenjem poslušáš instrumentalno ali vokalno instrumentalno glasbo?

Instrumentalno Vokalno instrumentalno Vokalno Ne poslušam

Ali te glasba z besedilom odvráča/moti pri učenju?

Da, me moti Ne, me ne moti

Zakaj te moti?

Na kateri element skladbe, ki jo poslušáš ob učenju si pri poslušanju glasbe najbolj pozoren?

Melodija Besedilo Sporočilo skladbe Aranžma (izbor instrumentov) Ritem Vseeno mi je

Ali si pri poslušanju glasbe v prostem času pozoren na enake elemente v skladbi?

Da Ne Ne vem

Kakšen način poslušanja glasbe izbiraš pri učenju?

Avdio Avdio-vizualno Ne poslušam

Kako glasno glasbo poslušáš med učenjem?

Zelo tiho Tihó Zmerno glasno Glasno Zelo glasno

Glasnost

Meniš, da ima poslušanje klasične glasbe več pozitivnih učinkov na učenje, kot poslušanje katere koli druge zvrsti glasbe?

Da Ne Ne vem

Ali si že kdaj slišal/a za Mozartov učinek na naše možgane?

Da Ne

Kaj si predstavljaš pod pojmom "Mozartov učinek"?

Bi ti bilo všeč, da bi del pouka poteka ob glasbi?

Da Ne

Kdaj pri pouku bi naj uporabljali glasbo?

Uvod-motivacija Obravnava nove snovi Zaključek-utrjevanje Večkrat med uro

Kako pogosto si želiš, da bi se glasba vključevala v ure pouka?

Samo med določenimi urami Redno, vsako uro Ne želim, da se vključuje

2. PRILOGA: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE

Pozdravljeni, sva Anja in Tia in obiskujeva 9.razred OŠ Cankova. Piševa raziskovalno nalogo o vplivu glasbe na učenje in naju zanima Vaš pogled na to temo. Prosiva Vas , da si vzamete 5 minut časa in rešite anketo. Anketa je anonimna, odgovore pa bova uporabljali samo v raziskovalne namene za najino nalogo. Najlepša hvala!

Spol

M Ž

Kateri predmet poučujete?

Možnih je več odgovorov

Družboslovni Naravoslovni Šport Predmeti s področja umetnosti Razredni pouk Drugo:

Ali vključujete glasbo v ure pouka?

Da Ne

V katere dele pouka vključujete glasbo?

Možnih je več odgovorov

V uvodno motivacijo Usvajanje snovi Ponavljanje in utrjevanje Preverjanje in ocenjevanje znanja

Kako pogosto vključujete glasbo v pouk?

Nikoli Občasno Pogosto Vsako uro

Kakšno glasbo predvajate/bi predvajali med urami?

Tisto, ki jo poslušajo učenci Tisto, ki jo poslušam sam Odvisno od snovi, ki jo obravnavamo
Relaksacijsko glasbo (kot podlago) Klasično glasbo Drugo:

V kolikor uporabljate glasbo pri pouku, ali ste opazili boljše rezultate pri učencih?

Da Ne

Kakšne rezultate oziroma učinke ste opazili? (možnih je več odgovorov)

Boljša koncentracija Večje razumevanje snovi Večja umirjenost Večja motivacija za delo
Boljša povezanost med učenci Drugo:

Menite, da bi z vključevanjem glasbe v pouk lahko prispevali k umiritvi in boljši koncentraciji otrok z vedenjskimi težavami?

Da Ne Ne vem

Menite, da poslušanje glasbe ob učenju in delanju domačih nalog koristno vpliva na učenčev učni uspeh in učinkovitost učenja?

Da Ne Ne vem